

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVII. Nr. 65

Redakcija: GLENMORE 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY)

RUGSĖJO (SEPT.) 9 D., 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTŲ

VEL JUDINA SUTARTIES SU AUSTRIJA KLAUSIMĄ

Maskva. — JAV, Anglija ir Prancūzija įteikė Sovietams pat turinio notas, kad jos pasisruošusios konferencijai Austrijos taikos sutarties reikalui. Kartu priimama eilė Sovietų išskeltų sąlygų.

Austrijos taikos sutartis jau svarstoma nuo 1943 m., bet dėl Sovietų užsispyrimo jos negalima buvo sudaryti. Dėl to šių metų kovo mėnesį Vakarų valstybės pasiūlė Sovietams sudaryti su Austrija tik aštuonių punktų taikos sutartį, atsisakant nuo anksčiau paruoštos labai plačios ir smulkmeniškos sutarties. Tačiau Sovietai atsakė, jog tokia sutartis jiems nepriimtina, nes joje nėra numatyta nei laisvų rinkimų, nei žmogaus teisių garantijos, nei priemonių nacizmui pašalinti. Taip pat nieko nekalbama, kokios nepriklausomos Austrijos būtų karinės pajėgos.

Sovietams, atrodo, visai nelauktai Vakarų valstybės pareiškė sutinkančios, kad Austrijos karinės pajėgos būtų apribotos 53,000 vyrų ir kad sutartį būtų įrašyta nuostatai dėl laisvų rinkimų, žmogaus teisių apsaugos ir nacizmo organizacijų uždraudimo, nors Vakarai ir nemato reikalo tai į taikos sutartį rašyti, nes tai jau yra įrašyta pačios Austrijos konstitucijoje.

Tačiau atrodo, kad Sovietai dabar ieškos naujų priekabių ir konferencijos vengs. Toks įspūdis susidaromas iš Austrijos komunistų spaudos, kuri Vakarų žingsnį vadina tik propaganda.

Taipeh, Formosa. — Aukšti pareigūnai pareiškė, kad JAV karininkai Washingtonui pasiūlė Korejoje panaudoti dvi kinų nacionalistų divizijas. Jie esą įsitikinę, kad pasiūlymas po prezidento rinkimų bus įs

Kvies talkon Čiang - Kai - Šeką?

priimtas vis tiek, kas rinkimus laimėtų.

JAV kariškių nuomone, kinų nacionalistai Korejoje įgautų karinio patyrimo, kuris jiems padėtų kovojant už Kinijos išlaisvinimą iš komunistų, ir kinų nacionalistams tiek Formozoj, tiek ir pačioj Kinijoje suteiktų naujo padrasnimo.

1950 m. Čiang-Kai-Šekas buvo pasiūlęs kovai Korejoje savo dalinius, tačiau Washingtonas tuomet jo pasiūlymo nepriėmė. Tačiau tuo laiku ir kinų komunistai dar nebuvo į Korejos karį įsikišę. Dėl to

nenorėta rizikuoti, kad kinų nacionalistų įsikišimas į Korejos karą neišprovokuotų Formozos puolimo. Formozą nuo puolimo saugoja JAV laivyno ir oro pajėgos.

Kinų nacionalistų žinių agentūra paskelbė, jog gen. Eisenhoweris esąs nuomonės, jog Čiang-Kai-Šeko pajėgas Korejoje galima panaudoti, nes jų esą daugiau, negu reikia Formozai nuo komunistų apginti.

JEI DABAR RINKIMAI, GAL EISENHOWERIS LAIMETŲ

Princeton. — Jei dabar būtų prezidento rinkimai, tai Gallup instituto daviniai rodo, kad būtų išrinktas D. Eisenhoweris. Daviniai buvo surinkti prieš Stevensoną Detroito ir Eisenhowerio Filadelfijos kalbas.

Atominiai ginklai pavaduos divizijas

Paryžius. — JAV generalinio štabo šefas gen. J. L. Collins, kuris šiuo metu inspektuoja Europoje JAV karinius dalinius, Vakarų pajėgų Europoje vyriausioje būstinėje pareiškė, jog ilgainiui atominiai ginklai leis sumažinti Europos gynybai reikalingą divizijų skaičių. Tokie ginklai jau pagaminti ir karo atveju būtų panaudoti amerikiečių ir jų sąjungininkų pajėgoms paremti. Kokie tie ginklai yra, generolas atsisakė bet ką pareikšti. Tačiau pažymėjo, kad jie ypač tinka gynybai, nukreipiant juos į prasižėmusius sutelktas prieš pajėgas. Tų ginklų panaudojimą jis yra jau diskutavęs su visomis į Atlanto sąjungą įeinančių kraštų vyriausybėmis.

Peržiūrės imigracijos įstatymus

Washingtonas. — Prez. Trumanas sudarė specialią komisiją, kuri turės peržiūrėti JAV imigracijos bei natūralizacijos įstatymus ir pareikšti dėl jų savo nuomonę. Prezidentas savo žingsnį pagrindžia tuo, kad senatas paskutiniojo sesijos priėmė senat. McCarran pasiūlytą įstatymo projektą, kurį jis vetavo, nurodydamas, jog naujasis įstatymas diskriminuoja tam tikrų rasų žmones ir trukdo padėti benamiams tapusiems. Įstatymą vetuodamas, prezidentas pageidavo, kad klausimui iširti būtų sudaryta komisija. Tačiau tai padaryta nebuvo. Tai turės dabar sudarytoji komisija padaryti. Komisijon, šalia kitų specialistų šio klausimo, pakviesi katalikų bei protestantų atstovai.

VAN FLEET NETIKI, KAD KOMUNISTAI PRADĖTŲ OFENSIVĄ

Seulas. — Gen. Van Fleet spaudos konferencijoj pažymėjo, kad komunistai savo pajėgas Korejoje padidino ligi milijono vyrų, tačiau kartu pareiškė abejojus, kad jie pradėtų rudens ofensivą. Ta pačia proga Van Fleet pažymėjo, kad Jungt. Tautų pajėgos yra įtvirtinusios savo pozicijas nuo vieno pusiasalio krašto ligi kito. Trijų paskutiniųjų mėnesių laikotarpį komunistai kovose netekė 50,000 karių.

NORI IŠJUDINTI PALIAUBŲ DERYBAS

Korejos paliaubų deryboms užklyvus ir nebejudant iš vietos, JAV ir jų sąjungininkai Korejoje veda pasitarimus ir numato paliaubų klausimą diskutuoti greitai laiku prasidėsią Jungt. Tautų visumos sesijoj. Tačiau pačios paliaubų derybų į New Yorką perkelti nenumatoma. Jos laikomos ne politiniu, bet kariniu dalyku ir dėl to turi būti vedamos vietoj.

SUSTIPRINAMAS KOMUNISTŲ SEKIMAS

Washingtonas. — Teisingumo sekretorius McGranery paskelbė, jog sustiprinamas Teisingumo departamento vidaus saugumo skyrius, kad jis galėtų geriau sekti komunistų veiklą. Kaip McGranery pareiškė, komunistų veikla sudaro JAV demokratinei santraukai rimtą pavojų.

ASTUONIOS VALANDOS — KAPITALIZMO LIEKANA

Praga. — Komunistinės Čekoslovakijos švietimo ministeris pasakė kalbą, kurioje pareiškė, jog aštuonių valandų darbo diena esanti atgyvenusi kapitalistinių laikų liekana. Esąs nedovanotinas nusikaltimas, jei darbininkas pasitraukia iš darbovietės tik todėl, kad jau aštuonias valandas atidirbo.

Slapti pasiruošimai šiaurės ašigaly

Amerikos senato komisija tikrino, kaip sunaudoti įvairūs slaptieji fondai. Ta proga buvo paskelbta, kad JAV aviacija įsitaisė slaptą oro bazę netoli šiaurės ašigalio. Bazę įrengti buvo sunku. Ji atsiėjo apie 100 mil. dolerių. Technikui už darbus mėnesiui buvo mokama iki 1500 dol., žemės kasėjui darbininkui iki 1000.

Bazė prie ašigalio turi didelės strateginės reikšmės. Iš jos daro prieinami didieji Sovietų pramonės miestai. Jau seniau Grenlandijoje buvo sukurta oro bazė, su 3 klm. ilgio taku lėktuvam pakilti ir nusileisti. Iš čia iki Maskvos lėktuvui yra 2200 klm., ne ką daugiau iki Uralo, tik 1900 iki Leningrado ir 1300 iki Murmansko.

Šiaurės ašigalio oro bazės turi tokios reikšmės aviacijai kaip jūrininkystei Panamos ir

Suezo kanalai—sutrumpina kelio tūkstančiais kilometrų. Pasaulis yra tik apie 50 miestų, kurie turi daugiau kaip 1 mil. gyventojų. Trys ketvirtadaliai šitų milijoninių miestų yra arktimesni arktikai, šiaurės ašigaliui, nei pusiaujiui, ekvatoriui, ir tik septyni priklauso jau pietų pusrutuliui.

Rusai taip pat yra įsitvirtinę iš savo pusės visu Ledinutojo vandenyno pakraščiu. Pagal Beringo kelią taisyklingsiai protarpiais įtaisyti aerodromai, meteorologijos stotys, radaro įtaisai.

Priejimas prie Sovietų Sąjungos strategiškai jau patogesnis iš šiaurės nei iš vakarų ar pietų. Jis vis dar nebaigiamas tobulinti. Dabar dar tiriamas, kiek galima panaudoti aviacijos atramai pačius ledkalnus.

JAV apeliacinis teismas patvirtino ankstesnį teismo sprendimą, kad Australijoj gimęs laivų krovinių vadas H. R. Bridges, gaudamas pilietybę, neteisėtai prisikėlė niekad nepriklausęs komunistų partijai. Jam gresia iš JAV išstėmimas.

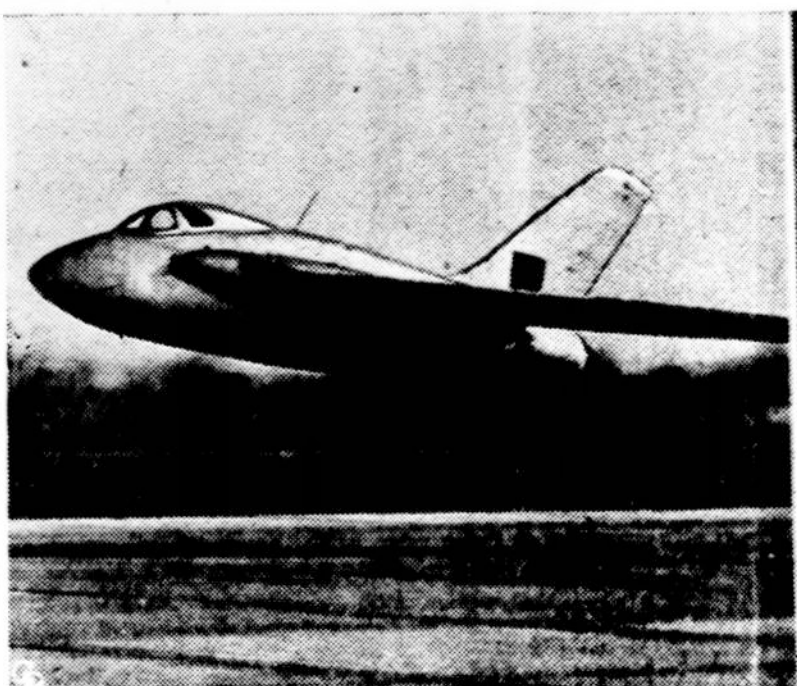
KOMUNISTAI PRADĖJO PULTI

Seulas. — Paskutiniu metu Korejos fronte veiksmai vėl pagyvėjo. Komunistai plačiu mastu panaudojo artileriją ir tik vienos paros būvy į vakariečių pozicijas paleido 30,000 sviedinių. Po stipraus artilerijos apšaudymo pradėjo puolimą pėstininkai ir užėmė keletą vakariečių pozicijų, kurių dalis iš jų vėl buvo atimta. Manoma, jog šie komunistų puolimai yra atsakymas į Jungt. Tautų oro pajėgų bombardavimus. Oro kovose vėl buvo numušta du priešų lėktuvai. Tuo būdu nuo mėnesio pradžios priešas jau neteko 17 lėktuvų. JAV karininkų žiniomis, Sovietai turi mažiausia 9,000 sprausminių lėktuvų, kurių 1-300 yra davę Korejoje kovojantiems kiniečiams.

VAN FLEET NETIKI, KAD KOMUNISTAI PRADĖTŲ OFENSIVĄ

Seulas. — Gen. Van Fleet spaudos konferencijoj pažymėjo, kad komunistai savo pajėgas Korejoje padidino ligi milijono vyrų, tačiau kartu pareiškė abejojus, kad jie pradėtų rudens ofensivą. Ta pačia proga Van Fleet pažymėjo, kad Jungt. Tautų pajėgos yra įtvirtinusios savo pozicijas nuo vieno pusiasalio krašto ligi kito. Trijų paskutiniųjų mėnesių laikotarpį komunistai kovose netekė 50,000 karių.

Jungt. Tautų oro pajėgos padarančios labai didelių nuostolių. Tačiau jie dar turį pakankamai atsargų, jeigu norėtų pradėti ofensivą.

Farnborough, Anglijoje, aviacijos šventės metu sprogę ore čia matomas greičiau už garso skridęs lėktuvas. (Krisdamas lėktuvo dalyis užmušė 27 žmones. Zuves lakūnas J. Derry (dešinėje) buvo pirmasis anglų lakūnas, skridamas pralėkęs garso bangą greitį.

Egipte min. pirm. Ali Maher Paša (kairėje) pasitraukė ir naują kabinetą sudaryti pasiėmė gen. Mohammed Naguib (dešinėje). Naujasis min. pirmininkas pareiškė, kad jo kabinetą sudarys daugiausia civiliai.

EGIPTO POLITIKUS KISA I KALEJIMĄ

Kairas. — Egipte kariuomenė privertė atsistatdyti Ali Maher Pašos kabinetą ir suėmė 47 vadovaujančius politikus. Naują ministerių kabinetą pasiėmė sudaryti liepos 24 d. įvykdęs karinį perversmą gen. Naguib.

Tarp suimtųjų yra du buvę ministrai pirmininkai, eilė buvusių kitų ministerių, karaliaus Faruko giminių ir net galingosios Egipte vafdistų partijos vadas. Suimtieji kaltinami korupcija. Taip pat armijos kabinetojai apkaltinti ir po liepos 24 d. perversmo sudariusį naują ministerių kabinetą.

Ali Maher Paša, kad jis nesilems reikiamu griežtumu šalinti korupciją.

Skelbiama, jog Naguib valdžioje pasiliks tik ribotą laiką ir pasitrauks, kai bus įvykdyti nauji rinkimai, kurie numatomi vėliausiai ateinančių metų vasario mėn.

Egipto politinėms partijoms perversmininkai prikiša, kad jose esąs įsigalėjęs korupcijos elementas. Jei jis nebūsiąs pašalintas, valdžią savo rankose turinti kariuomenė galinti jas uždaryti.

Suimtieji numatoma greitai laiku išardyti ir kuriems sudarys kaltinamųjų duomenų, tuos numatoma atiduoti teisti civiliniam teismui.

NAUJAS MOBILIZACIJOS VIRŠININKAS

Washingtonas. — Prez. Trumanas advokatą H. H. Fowler paskyrė nauju mobilizacijos viršininku, kurio priežiūroj yra taip pat kairių ir atlyginimų kontrolė ir trūkstantį medžiagų paskirstymas. Fowler yra jau ejęs įvairias svarbias pareigas. Paskiausiai jis buvo karinės gamybos administracijos direktorius. Dėl jo veiklos nurodymuose prez. Trumanas pažymėjo, jog Fowler pareiga dėti pastangas, kad nesutrukdytų ir nesulpnėtų pastangos krašto saugumui užtikrinti.

WALLACE PRISIPAŽISTA KLYDĖS

New Yorkas. — Buvęs viceprezidentas ir Trumano kabineto narys H. A. Wallace laikrašty "This Week" parašė straipsnį, jog jis klydęs, savo laiku tikėdamas, kad Sovietai iš tikro nori taikos. Ilgainiui jis įsitikinęs, jog Sovietai pasiryžę vesti nuolatinį šaltąjį karą, net neatsižvelgdami, kad jis gali sukelti ir tikrą karą.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Irano min. pirm. Mossadegh pakartotinai atmetė Churčilio ir Trumano pasiūlytą planą naftos gincui tarp Irano ir Anglijos baigti.
- Rytų Vokietijos komunistinis parlamentas paskyrė penkių asmenų komisiją, kuri turi Vakarų Vokietijos parlamentui įteikti savo pasiūlymus Vokietijos sujungimo klausimu. Tačiau Vakarų Vokietijoj į šią akciją labai maža vilčių tededama.
- Atlanto sąjungos karo pajėgų Europoje vyr. vadas gen. M. B. Ridgway išvyko į Turkiją, kur dalyvaus jos antrosios armijos manevruose.
- Prancūzų karinė vadovybė Indokinijoj praneša, jog prancūzų daliniams pavyko sunaikinti du komunistų batalionus, iš kurių 350 karių užmušta ir 700 paimita į nelaisvę. Šis nuostolis privertė komunistus susilpninti savo puolimą.
- Demokratų kandidatas į prezidentus gubern. Stevensonas išvyko rinkiminei kampanijai prie JAV vakarų kranto. Kelionė truks aštuonias dienas ir jos metu Stevensonas pasakys vienuolika svarbių kalbų, kuriose bus paliesti pagrindiniai JAV politikos klausimai.
- "Chicago Tribune" leidėjas pulk. R. McCormick kuria trečią partiją, kuri, jo nuomone, po ketverių metų jau galės išstatyti savo kandidatą į prezidentus. Šiuose rinkimuose naujoji partija dar nedalyvaus, nes ji per vėlai pradėjusi oranizuotis.
- Prez. Trumanas paskyrė trijų asmenų komisiją, kuri peržiūrės japonų karo nusikaltėlių malonės prašymus.
- Muenchene, Vokietijoj, posėdžiavo kroatų tautinis komitetas ir paskelbė, jog kroatai visomis jėgomis sieks savo nepriklausomos valstybės. Šiuo metu Kroatija sudaro dalį komunistinės Jugoslavijos.

PROF. MYKOLO BIRŽISKOS SUKAKTIS

Šiemet rugpjūčio 24 d. su-
kanka 70 metų tautos vetera-
nui, Nepriklausomybės Akto
signatarui, Vilniaus Universi-
teto Rektoriui prof. dr. Myko-
lui BIRŽISKAI. Tą sukaktį
mini visa lietuviškoji spauda.
ALT Los Aengeles skyrius
rengia šios sukakties iškilmin-
gą minėjimą rugsėjo mėn. 28
d. Su didele širdgėla esame
verčiami tai daryti ne sukakti-
vininko numylėtame Vilniuje,
bet čia, Los Angeles, kur šiuo
metu Mykolas Biržiska gyvena.
Viso savo amžiaus jėgas pa-
šventęs savo tautos ir savo
krašto labui, prof. Mykolas
Biržiska savame krašte būtų
galėjęs be vargo savo gyvenimo
saulėlydį sunaudoti, suve-
damas savo ilgo ir praspilno
gyvenimo patyrimus ir mokslo
žinias ateinančioms kartoms.
Šiandien jis dėl savo amžiaus,
gyvendamas svetimame kraš-
te, sunkiai gali parūpinti kas-
dieninę duoną sau ir savo si-
rgiuojančiai žmonai.

Ar gali Lietuvos išvilti ir
tremtiniai, aktyvai kovodami
už Lietuvos Nepriklausomybės
atstatymą ir patys ilgėdamiesi
grįžti į savo kraštą, pomirti

tos Nepriklausomybės kūrė-
jus, Vasario 16 akto signatarus
ir leisti jiems čia pat mūsų
tarpe fiziškai sunykti? Ne!
Laisvė gyvenanti tautos da-
lis privalo organizuoti padėti
vargti tremtinio vargą savo
tautos veteranams. Kokios pa-
garbos būsimie verti svetimųjų
akys, jei negerbime patys
savęs, jei nesugebėsime bent
minimaliai aprūpinti pačius di-
džiuosius savo tautos vyrus,
kad jie galėtų užbaigti tuos
mokslo ir tautinės kultūros
darbus, kuriems pašventė visą
savo gyvenimą. Nebepalikime
ši kartą, kaip tai dažnai atsi-
tikdavo praeityje, žymiųjų
žmonių pagerbimo po mirties,
kada jų vardai ir fondus orga-
nizuodavom ir kitaip juos at-
žymėdavome. Jiems pagarba
ir moralinė bei materialinė pa-
galba reikalinga šiandien.

Būkime išminingi savo tau-
tos garbės atžvilgiu. Parodykim
giliausių savo reikalų supratimą
ir jautrią širdį savo tautos
veteranų dvasinei tragedijai ir
materialiniam vargui sušvel-
ninti!

Mielas tautietie! Skubiai ir
kiek galėdamas prisidėk savo

auka Nepriklausomybės Akto
signataro Mykolo Biržiskos
paramai. ALT Los Angeles
skyrius, kuriam tenka garbė
turėti ubilijantį savo tarpe,
kreipiasi į visą lietuviškąją vi-
suomenę prašydamas paremti
jo iniciatyvą ir tikėti, kad viso
pasaulio lietuviai savo aukomis
padės užkurti prof. Mykolui
Biržiskai ir jo žmonai, nors ir
labai kelių pragyvenimą vie-
niems kitiems metams. Būkite
tikri, kad jis ir toliau visas sa-
vo jėgas pašventia naujų vei-
kalų rašymui.

Būkime labai dėkingi, jei
Tautos auka mus pasiektų i-
ki rugsėjo 28 d. Tačiau ir po to
aukos bus laukiamos ir didžiai
įvertinamos.

Aukos ir sveikinimus siųskite
šiuo adresu:

Mr. Jonas Uzdavinys, 3604 E.
60th Place, Huntington Park,
California

Brangus Tautietie, aukok pats
ir paragink tai padaryti savo
organizacijos narius, prikalbėk
savo draugus bei pažįstamus.
Aukotojų pavardės bus skel-
biamos spaudoje.

Los Angeles ALT Skyrius
ir Minėjimui Rengti Komisija

Washingtono Darbo departamento salėje įvyko šventė, kurios metu
prez. Trumanas įteikė inžinieriui N. S. Jocison dovaną. Jis buvo pa-
gerbtas kaip pasiūlyjęs šiais metais invalidas. Ant kelių jo laiko sa-
vo ketverių metų dukrelė Betty. Už jo stovi darbo sekretorius M.
Tobin.

DEL "IDEJOS IS MCSŲ, BET NE MCSŲ"

Š. m. VIII. 22 d. "Darbinin-
ke" nezinomas autorius daro
man priekaitę dėl naujo So-
vietų Sąjungos santuokos įsta-
tymo vertinimo ir puola išva-
das, kurių aš nesu daręs. Str.
autorius kovoja su savo paties
išvadomis.

Aš teigiū, kad Sovietų Są-
junga naujuoju santuokos įsta-
tymu perkelia šeimą iš poliga-
mijos ir monogamijos bėgus ir
tuo laužo marksizmą ir leniniz-
mą.

Augusto Bebelio knyga "Die
Frau" buvo marksistų laiko-
ma geru jų teorijos paaiškini-
mu ir H. Noldin S. J. savo vei-
kale "De sacramentis" (Olin-
ponte, 1925 m. 522 pusl.) tei-
gia, kad "socialistai theoretice
saltem non solum palygyniam,
sed vel ipsam poliandriam ad-
mittunt" ("socialistai theoretis-
kai ne vien poligamiją, bet ir
polidandriją leidžia"). Toliau
Noldin teigia, kad polandrija
ir poligamija priešingos natūra-
linei teisei, tad jei Stalino va-
dovaujama vyriausybė atsisako
poligamijos ir polandrijos ir
grįžta į natūralią teisę, tai tuo
pačiu šeimos sektoriuje ji ar-
tėja į krikščioniškos šeimos
konceptą, bet artėjimas ne-
reiškia susiliejimo, susiartin-
imo. Juk galima vienu atžvilgiu
priartėti prie krikščionybės, o
antru atžvilgiu sustiprinti kovą
su ja. Henrikas VIII nebuvo
nei marksistas nei ateistas, o
katalikus žiauriai persekėjo.
Napoleonas Bonapartė, pasi-
lėjęs Prancūzijos imperatoriumi,
nukrypo nuo racionalistų ideolo-
gijos, tačiau dar labiau pa-
krypo į imperializmą ir santy-
kių su Bažnyčia žymiai nepa-
gerino. Man atrodo, kad Sta-
linas su kitais šūkais eina į Na-
poleono ir Hitlerio kelią ir kad
tas jo postūkis anaipol nereiš-
kia, kad kam nors reiktų tuo
džiaugtis ir švelninti kovą su
jo užsimomis. Jei jis atmetė
Bebelio - Lenino - Kolontaj
"laisvą meilę", tai dėl to katali-
kams nėra ko jaudintis. Man
atrodo, kad ir "Osservatore
Romano" panašiai įvertino nau-
ją santuokos įstatymą Sovietų
Sąjungoje. Šis įstatymas yra
nubreiptas prieš depopuliaciją
ir bus įvestas visuose sateli-
tuose ir Kinijoje, nes Sta-
linas pastebėjo, kad jo imperi-
joje gimimų skaičius katastrofi-
škai kritę, per 30 metų pasie-
kęs tą lygį kurį vakarų Euro-
pa ir šiaurės Amerika priėjo
per 100 metų.

Aš netikiu, kad Stalinui pasi-
suktų depopuliacijos procesą
sustabdyti, bet, kaip katalikas,
turiu pripažinti, kad šeimos
sektoriuje Stalino nukrypimas

nuo marksistinės ideologijos
yra posūkis į natūralinę teisę,
atitilimas nuo marksistinių
perversijų šeimos srityje, taigi
artėjimas į krikščionišką šei-
mos formą.

H. Noldin S. J. sako: "Sacro-
mentum matrimonii non dif-
fert a contractu matrimoniali,
sed ipse contractus matrimo-
nialis a Christo evectus est ad
dignitatem sacramenti, adeo
ut contractus matrimonialis a
sacramento dissociari non pos-
sit." (ibid. 511 psl.).

Naujuoju Sovietų įstatymu

Jauanas Irakos karalius Faissas,
kuris yra uolus įvairių ginklų rin-
kėjas, patenkintas, kad savo rinki-
nį galės praturtinti Las Vegas.
Nev., jam padovanotu amerikietiš-
ku revolveriu.

matrimonialinis kontraktas y-
ra monogamiskas, daromas vi-
sam amžiui, tad po tokio kon-
trakto lengviau sutvarkyti
santuoką pagal Bažnyčios tei-
sę, negu Lenino laikais, kada
užteko vyrui užsiregistruoti,
kad jis gyvens su tokia ir to-
kia moterimi be jokių įsiparei-
gojimų savo žmonos ir vaikų
atžvilgiu.

Katalikų teologija sako, kad
esminis santuokos tikslas — tai
vaikų gimdymas ir jų auklėji-
mas. Sovietų įstatymas sako
praktiškai maždaug tą patį:
"vaikų gimdymas yra socialinė
funkcija", jei susituokėliai jos
neatlieka, turi teisę į divorsą.
Įstatyme sakoma, kad vyro ir
žmonos teisės vaikų auklėjime
yra lygios, iš to galima spręsti,
kad abu tėvai įpareigojami sa-
vo vaikų auklėti.

Katalikų teologija negalė-
ma (impotentiam) gimdyti lai-

ko "impedimentum dirimens",
taigi ir šiuo atžvilgiu Sovietų
įstatymas yra priartėjęs prie
krikščionybės. Kad Stalinas
krikščionybės nekencia, tai vie-
ne tiesa, o kad jis šeiminio gy-
venimo negali sutvarkyti be
krikščionybės — tai antra tie-
sia. Mano nežinomam oponentui
atrodo, kad čia "taktikos
manevras", kaip kad 1940-41
m. kolchozų neigimas Lietuvoje;
man atrodo, kad naujas So-
vietų santuokos įstatymas yra
principo ir aiškiai antimarksis-
tinio principo reikalas, elimi-
nuojęs marksistinę revoliuciją
iš šeimos gyvenimo.

Mano oponento teigimas,
kad "pagrįstas yra tikėjimas,
kad bolševizmas su Stalino
mirtimi nesibaigs" man nėra
priimtinas, nes bolševizmas nėra
joks nekintamas gamtos
dėsnis, o tik nedorų žmonių ne-
doras politinis kūrinys.

Ar jis pasibaigs su Stalinu,
ar su jo įpėdiniu, to niekas ne-
žino, bet kad jis viena kartą
pasibaigs, dėl to netenką abe-
joti, nes nedoras žmonių kūri-
nys negali būti amžinas. Man
nėkyla jokie abejojimo dėltai,
kad Stalinas suskaldė marksis-
tinę pasaulėžiūrą ir ima iš jos
tik tai, kas jam atrodo esą
praktiška.

J. Gobis.

Red. pastaba. Mielai dedam
p. J. Gobio paaiškinimus. Jei-
gu jis būtų taip parašęs
"Drauge", kaip jis rašo šiame
laiške, tai nebūtų tekę dėl jo
rašto ir pastabų doryti. Jo iš-
trauka iš jezuito Noldin veikla-
ko apie moterystės sakramen-
tą tik patvirtina mūsų pastebė-
jimą, kiek skiriasi sovietinio į-
statymo šeimos supratimas nuo
"krikščioniškosios šeimos
supratimo", kaip sako J. Go-
bis. Šeimos supratimas apima
ne tik santuoką, bet ir vaikų
bei tėvų santykius ir vaikų
auklėjimą. Čia vėl tenka papil-
domai pastebėti, kad vaikų
auklėjimą sovietiniame gyvenime
nustato ne tėvai, bet valsty-
bė, partija, o jos nuostatai yra
visai priešingi natūralinei tei-
sei ir pozityviniams Dievo įsa-
kymams (pvz. kai Dievo įsa-
kymas skelbia vaikams gerbti
tėvus, tai sovietiniam gyvenime
vaikai tebeprivalo įdėvinti
tėvus). — Pakartotina vėl,
kad valia kiekvienam tikėti,
kas bus su Stalino mirtimi. Bet
šiuo tarpu autoriaus pareikštas
tikėjimas, kad Stalinas ir jo
režimas nėra amžini, nes tai
"nedorų žmonių nedoras kūri-
nys", nieko nepasako, nes yra
labai bendras. Šitaip
s a m p r o t a u j a n t, ne-
amžinas ne tik Stalino reži-
mas, bet ir visa žmonija, o kol
yra žmonija, tol bus "nedorų
žmonių ir jų nedorų kūrinys."

ALRKF 32 KONGRESO DARBO- TVARKE

1952 m. rugsėjo 26-28 Hotel Statler, Detroit, Michigan
RUGSEJO 26 D.

1. Kongreso atidarymo pamaldos šv. Antano par. bažnyčioje,
kurios klebonu yra gerb. kun. Ig Borešis, 9 val. šv. Mišias laikys
prel. Jonas Balkūnas, ALRKF vyriausias dvasios vadas. Pamal-
dose dalyvaus ir pamokslą sakys J. E. vyskupas Vincentas Briz-
gys.

2. 11:00 val. rytą pirmasis Kongreso posėdis Statler viešbu-
tyje.

- Posėdį pradės Elzbieta Paurazienė, ALRKF 4-to skyriaus
ir Kongreso Rengimo Komiteto pirmininkė.
- Invokacija—prel. Jonas Balkūnas.
- Stasio Pėžos, ALRKF pirmininko žodis.
- Prezidiumo, sekretoriato ir komisijų rinkimas.

2:00 val. po pietų — Antrasis Kongreso posėdis.

- Sveikinimai.
- Centrinės Valdybos, LKI, LKAF ir kiti raportai.
- Prof. Balio Vitkaus paskaita: "Šių dienų uždaviniai".
- Diskusijos.

RUGSEJO 27 D.

1. 9:00 val. rytą šv. Mišios už mirusius ALRKF veikėjus ir
narius šv. Antano par. bažnyčioje.

2. 10:00 val. trečiasis posėdis.

- Sveikinimai.
- Ed. Krause—Kriauciūno paskaita: "Šių dienų jaunimo
problemos."
- Diskusijos.
- Lietuvos laisvinimo problemos—L. Šimutis.
- Diskusijos.

3. 2:00 valandą bendri pietūs Statler viešbutyje, J. E. vysk. V.
Brizgiui ir J. E. Michigano valstybės gubernatoriui Wil-
liams ir Detroito mėrui dalyvaujant.

4. 4:00 val. ketvirtasis posėdis.

- Rezoliucijų priėmimas ir kongresinių komisijų raportai.
- Centro valdybos rinkimai.

5. 8:00 p.m. didysis kongresinis koncertas.

RUGSEJO 28 D.

1. Per sumą šv. Antano bažnyčioje pontifikalinės mišios už vysk.
Valančių. Pontifikuos J. E. vysk. V. Brizgys. Pamokslą
sakys prel. Pr. Juras, ALRKF išdininkas ir LKI pirmi-
ninkas.

2. 3:00 p. m. masinis susirinkimas—akademija vysk. Valan-
čiaus sukuriamai minėti.

- Pirmininkauja Stasys Pieža.
- Prof. A. Kučo paskaita: "Vysk. Valančius — Lietuvos
tautos gelbėtojas."
- Sen. Moody kalba.
- Prel. Jono Balkūno paskaita: "Vysk. Valančius ir šių lai-
kų mūsų tautos problemos."
- J. E. vysk. V. Brizgio kalba.
- Supažindinimas su kongreso nutarimais ir kongreso už-
darymas.

1600 rėmėjų Vasario 16 gimnazijai

Vasario 16 Gimnazija rei-
kia nuosirdžią padėką 1600 rė-
mėjams, susibūrusiems 83-juose
būreliuose ir užkūrinusiems
mokslo ir išlaikymą 83 joms
mokinėjoms. Per du trečdalius
Gimnazijos mokinių džiaugiasi,
galėdami mokytis ir auklėtis
savoje gimnazijoje tautos ir
tėvynės gerovei. Likusieji 32
dar laukia globėjų. Dabar jų
daliai tenka nuolat gaunamos
iš organizacijų ir atskirų asme-
nų pašalpos ir aukos. Be to,
Gimnazijos globoje veikia ir
pradžios mokykla, jos paren-
giamoji klasė, ruošianti prie-
auglį į baigusiųjų ir išstojusių-
jų vietą. Jų turime 30 ir jie
taip pat trokšta mokytis savo-
je mokykloje, ją baigti ir stoti
į Vasario 14 Gimnaziją. Ir jos
Gimnazija turi išlaikyti, viskuo
apūpinti šitų nenuolatinių pa-
šalpų ir aukų.

1600 nuolatinių rėmėjų kas-
dien gyvena mūsų rūpesčiais ir
vargais, 1600 tautiečių per
plačius vandenynus ištisė
mums pagalbos ranką ir pade-
dą.

Kiek Vokietijoje išleidžiama knygų

Prieštais metais V. Vokietij-
oje ir V. Berlyne buvo išlei-
sta 14.098 knygos ir žemėlapiai.
Vokietijos leidyklų sąjunga
praneša, kad V. Vokietijoje
dabar knygų išėna daugiau
negu prieš karą tame rajone.
(1938 m. visoje Vokietijoje pa-
sirodė 23101 knyga).

Dailioji literatūra užima
vieną iš svarbiausių vietų; pe-
reita's metais išleista 2491
knyga. Mokyklos vadovėlių —
1192, religijos ir teologijos —
1044, technikos — 860, gam-
tos mokslų — 621, teisės —
599, istorijos, tautosakos —
568 knygos. Praeitų metų kny-
gas išleido 2479 leidyklos. 163
leidyklos išleido mažesniai po
20 knygų, 42 leidyklos per 50
knygų ir 12—per 100 knygų.

Lībano vyriausybės prašomas,
JAV oro pajėgos iš Beirut perve-
žti į Jidda, prie mahometų šven-
tojo Mekos miesto, 9000 mahome-
tų maldininkų. Tam buvo pa-
naudota trylikos keturmatorių C-54
transporto lėktuvų, kurie kiekvie-
nas gali paimti po 50 keleivių.

Daugelis karo žygių dalyvavęs gen. Eisenhoweris gauna patirtį, jog
politinė kampanija taip pat gali žiauriai žmogų novarginti. Respubli-
konų kandidatas džiaugiasi valandėle poilsio savo lėktuve.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

— BY —

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

	Domestic yearly	Amerikoje metams
Brooklyn, N. Y.	\$5.00	\$5.00
Half year	\$3.00	\$3.00
Foreign	\$5.50	\$5.50

PRENUMERATOS KAINA

	Amerikoje metams	Užsienyje
Brooklyn, N. Y.	\$5.00	\$5.50
Half year	\$3.00	\$3.00
Foreign	\$5.50	\$5.50

Stralpsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuožūrą. Nenaudoti stralpsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti stralpsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

AIDAS

ISLAISVINIMO sūkis, Eisenhowerio paleistas rinkiminėj kovoj, nuskambėjo gausiais aidais ir dar nenutilo.

Trumanas apkaltino Eisenhowerį kurstant trečią karą, o respublikonus išvadino karo partija. Eisenhoweris vėl atsiliepė: atsiriboję nuo išlaisvinimo karo priemonių; nurodė, kad paties Trumano politika pataikauti bolševikams veda į karą; kad visas Amerikos gyvenimas išmuštas iš vagos ir pakinkytas karui ruošis, o milijonai žmonių tebėra vergijoje, nepaisant JTO chartos pažadų. Kartoj, kad jie turi būti išlaisvinti.

Nepasitenkinę vyriausybės politika pavergtųjų atžvilgiu ir kiti ne vienas. "Colgate" universiteto diskusijose dėl užsienio politikos kongreso užsienio komisijos narys Armstrongas prikalbėjo, kad demokratų vyriausybė per mažą daro pavergtiems išlaisvinti.

Tačiau kai tik ateina klausimas, koku būdu išlaisvinti, tada visi prityla. Amerikos žydų leidžiamas laikraštis "Aufbau", priminę nepasitenkinimą vyriausybės politika šachuoti Sovietus (containment), pasako: "Norint padaryti ką daugiau — belieka tik preventyvinis karas prieš Rusiją, kurio nenori nė Eisenhoweris". Laikraštis klausia: "Ką Amerika, ar ji būtų demokrato ar respublikono prezidento valdoma, praktiškai galėtų padaryti, kad lietuvius, latvius, lenkus ir t.t. išlaisvintų?"

"Dabartinių metų tėra tik viena taikingo priemonė — mobilizuoti pasaulio opinią prieš Sovietus dar stipriau, nei tai buvo daroma iki šiol: paremti jau keturiasdešimt tautų pasirašytą Genocido konvenciją prieš tautų žudymą. Amerikos, deja, dar nėra tarp tų keturiasdešimt tautų; tenka apgailestauti, kad šitas puikus tarptautinis teisės ir tautų respublikonų rinkiminėj kampanijoj nebuvo suminėtas; jo neprisiminė savo kalboj nė Eisenhoweris. Demokratų rinkiminėj programoj jis yra, bet įtakingi demokratų senatoriai iš pietų valstybių yra prieš tos konvencijos patvirtinimą tiesiog fantastiškai juokingais sumetimais — esą tada Jungtinės Tautos galės traukti atsakomybėn Jungtines Valstijas, jei pietuose nutiks koks lyno teismas, kuris bus laikomas nusikaltimu prieš Genocido konvenciją."

Konvencija prieš genocidą — mano laikraštis — yra taip puikiai surašyta: ja remiantis iškeltas Sovietam kaltinimas pasauliui padarytų didelį įspūdį, kai Sovietus pasodintų į kaltinamųjų suolą, į kurį jie lig šiol kitus sodina. Bet tam reikia, kad Amerika patvirtintų konvenciją.

Zinoma, Genocido konvencijos patvirtinimas turėtų propagandinės reikšmės. Bet tuo tarpu tik propagandinės. Šito ginklo pavartoti ir Sovietų pasodinti į kaltinamųjų suolą, deja, negalima būtų be pačių sovietų sutikimo. O jie nesutiks, kaip nesutiko įsileisti kontrolės komisijos rinkimam Vokietijoje.

Gera, kad šitos kalbos apie išlaisvinimą sukilo. Jos ir jų aidai žadina laisvojo pasaulio sąžinę. Šiuo tarpu jos yra panašios į susirūpinusį ir pilną užuojautos šauksmą bėgiojant ant kranto: gelbėti, gelbėti skandinamas tautas. Tik kaip gelbėti, kad reikėtų sėkti į vandenį, o vanduo — šlapias ir šaltas.

Tačiau apsisprendimo laikas ateis.

Suskaldytoji jėga

Pabaltijo pavyzdžiu naikinami mahometonai

LAISKAS IŠ EUROPOS

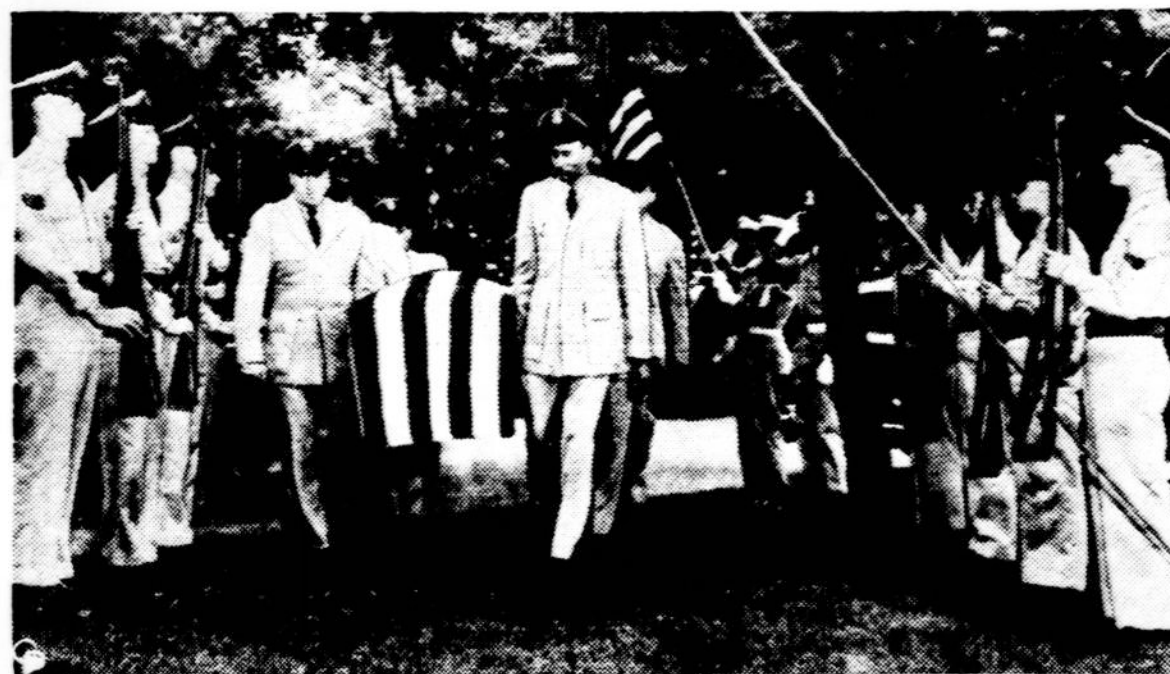
Kai politiniai neramumai sudrebina Tunisą, Maroką ar Egiptą, nerimo banga nusirita ir per kitas islamo, Mahometono garbintojų, tautas. Jos yra dar mažai pasireikšusi jėga, bet su ateitimi. Tai tautų juosta, nuo šiaurės Afrikos (Maroko, Alžiras, Tunisas) einanti per Libiją, Sudaną, Egiptą ir Artimuosius Rytus. Ten ją praeis Irakas, Persija, Pakistanas, ligi pat Indonezijos. Taigi nuo Atlanto iki Pacifiko.

Islamiškasis, arba mahometoniškasis, pasaulis pavergtas, virtęs kolonijomis, išnaudojamas ar nepajėgias naudotis savo nepriklausomybe. Bet jis bunda, pajunta savo tikrąjį bendrumą, ima kratyti išnaudojėms ir siekia nepriklausomybės.

Islamiškasis sumaniai naudoja propagandą islamo tautoms kurstyti prieš juos išnaudojančius prancūzus ar anglius. Tas islamiškasis pasaulis bolševikų gundymus yra atmetęs. Gal dėl to, kad jam nėra paslaptis, koks likimas yra ištikęs jo bendratikius, atsidūrusius Sovietų Sąjungoje. O jų ten yra nemaža — net 25 milijonai.

Teodoras Tolbuchinas "Die Tat" laikraštyje, pastebi, kad kurstydami neramumus tarp mahometoninių tautų, bolševikai nieko konkretaus nėra padarę tų tautų savarankiškumui stiprinti, nes

bolševikai patys bijo bundančios islamo jėgos.

Laidojamas tragiškai žuvęs majoras D. Adams. Dalyvavo daugelyje Korėjos fronto kovų ir numušė šešis priešų naikintuvus, jis žuvo aviacijos parodos metu Detroite.

administracinio suskaldymo

1924 m. sudarė atskiras sovietines respublikas: Turmenstano, Uzbekistano, Tadžikistano, Kirgizijos, Kazachstano;

dar iš ankščiau buvo atskirta Azerbaidžano respublika, taigi viso 6. Uzbekistano respublikoje dar sudarytos dvi autonominės sritys. Nuo tada Turkestano vardas uždrausta vartoti. Vadinas, uždrausta vartoti, kad tas suskaldytas respublikas galėtų jungti.

Toliau Turkestani skaldyti pavartotos priemonės, kurios, pasak Tolbuchino, buvo išmėgintos Baltijos kraštuose. Ėmėsi

skaldyti mahometonų religinę vienybę.

Kai nepasisekė įvesti ateizmo, tai 1942 m. pasisekė bolševikams paimti į savo rankas mahometonų bažnytinį galvų skyrimą. Taškendo mufti buvo padarytas visų Turkestano mahometonų galva. Eshana-Bakkan bin Abdul-Maigid-Khan, 90 metų amžiaus, kuris prisidėjo prie Stockholmo "taikos" atsisakymo, yra tas raudonasis mufti.

Trečia priemonė yra

etninės (tautinės) vienybės skaldymas

Jau 1927 m. buvo uždrausta vartoti arabiskąją abėcėlę. Ji pakeista lotyniskomis raidėmis. Bet 1940 m. lotyniškos raidės pakeistos rusiškėmis — mahometonis priartinti prie rusų.

Palaikydami atskirų giminių kalbas — tarmes, bolševikai uždraudė vartoti Turkų bendrinę kalbą, kuri ankščiau apjungda-

vo visas gimines. Čia dvigubas Sovietams laimėjimas: ir parodytas palankumas tarmėms ir nuplautos kalbos ryšys.

Nepatinka bolševikams mahometonų gyvenamąjį geografinę vietą. Būdami Sovietų Sąjungos pietinėje pusėje, jie susisiečia su mahometonais anapus sienos. Ir vėl pavartotas Baltijos kraštuose išmėgintas metodas —

deportacijos ir kolonizacija.

Penkiose mahometonų respublikose 80% valdininkų yra rusai. Mokyklose moko rusai ir dėstomoji kalba daugiausia rusų. Klajoklės giminės išvežtos kanalizacijos ir pramonės darbu.

Kazachstane ir Karagandoje juos pakeitė atvežtieji iš Baltijos kraštų. Po antrojo karo dvi respublikos — totorių ir čečėnų — visai panaikintos ir gyventojai išvežti už "bendrą išdavimą ir susidėjimą su priešu."

Ar islamo tautos bus sunaikintos ir sutirpdytos, ar jų tautinė sąmonė pabus ir virstų jėga, sprogdinančia persekiotojus? Šiandien to niekas nežino. Tačiau pažymėtina, kad susipratimas auga, ir rezistencija nėra išnykus. 1951 m. Karachi Moslem pasauliniam kongresui dalyvavo iš slaptos atstovas iš Turkestano. Jau veikia ir "sąjunga mahometonų tautoms išlaisvinti."

Pavergtųjų kovojanti armija auga.

KOMUNISTAI KONFISKUOJA VAKARIETIŲ ĮMONES

Berlynas. — Komunistinė rytinės Berlyno dalies valdžia nutarė konfiskuoti parduotuves ir kitas įmones visų tų asmenų, kurie gyvena vakarinėje Berlyno dalyje. Nutarimas remiamas 1950 m. potvarkiu, jog išmokėjimai vakarinėje Berlyno dalyje ar Vakarų Vokietijoje gyvenantiems asmenims tegal būtų atlikti tik per soviet. Vokietijos dalies emisijos banko. Konfiskuotos įmonės bus nacionalizuotos.

— Koks čia blogas kelias. — tarė sūnus. — Sodžius juk galėjo būti kalne. Ten tik būtų sausa.

— Jei žmonės mokėtų kalne vandens gauti, tai jie ten ir būtų apsigyvenę.

Taip, kalne nebuvo upės nei ežero. Tą ir vaikas dabar suprato. Bet jį jai buvo supratę tiek gyvenęs ir tarė:

— Tena, kur mes gyvenom ankščiau, irgi vandens čia pat nebuvo. Upė tekėjo toliau.

— Taigi, žmogus, mat, mėgstą vargti.

Ir tą vaiką suprato. Jie patys vargo, vaikščiojo iš vietos į vietą. Juk puikiausiai galėjo pasilikti Ignatanuose, kur rytais merginos eilėmis nešdavo vandenį iš upės pro kalvę ir jam duodavo atsigerti iš viso kibiro. Bet tėvas sakė, kad mažai uždirba, ir jie patraukė kitur.

2.

Prie sodžiaus jie dar sulėtinę žingsnius.

— Kad bent neberekėtų toliau bėgti, — galvojo tėvas. Jis jau ėmė sau patylinomis prikalbėti, kam paliko Ignatanus. Tiesa, ten dirbdami nieko negalėjo sutauptyti, bet verstis šiaip taip galėjo. Bado kėsti neteko. Bet jis tokis buvo: jei

Respublikonų kandidatas į prezidentus gen. D. Eisenhoweris lankėsi Philadelphiaj, kur Independence Hall pasakė reikšmingą politinę kalbą. Philadelphiajos gyventojai jį buvo labai palankiai sutikę. Skaičiuojama, kad sutikime dalyvavo apie milijonas miesto gyventojų.

vo visas gimines. Čia dvigubas Sovietams laimėjimas: ir parodytas palankumas tarmėms ir nuplautos kalbos ryšys.

Nepatinka bolševikams mahometonų gyvenamąjį geografinę vietą. Būdami Sovietų Sąjungos pietinėje pusėje, jie susisiečia su mahometonais anapus sienos. Ir vėl pavartotas Baltijos kraštuose išmėgintas metodas —

deportacijos ir kolonizacija.

Penkiose mahometonų respublikose 80% valdininkų yra rusai. Mokyklose moko rusai ir dėstomoji kalba daugiausia rusų. Klajoklės giminės išvežtos kanalizacijos ir pramonės darbu.

Kazachstane ir Karagandoje juos pakeitė atvežtieji iš Baltijos kraštų. Po antrojo karo dvi respublikos — totorių ir čečėnų — visai panaikintos ir gyventojai išvežti už "bendrą išdavimą ir susidėjimą su priešu."

Ar islamo tautos bus sunaikintos ir sutirpdytos, ar jų tautinė sąmonė pabus ir virstų jėga, sprogdinančia persekiotojus? Šiandien to niekas nežino. Tačiau pažymėtina, kad susipratimas auga, ir rezistencija nėra išnykus. 1951 m. Karachi Moslem pasauliniam kongresui dalyvavo iš slaptos atstovas iš Turkestano. Jau veikia ir "sąjunga mahometonų tautoms išlaisvinti."

Pavergtųjų kovojanti armija auga.

KOMUNISTAI KONFISKUOJA VAKARIETIŲ ĮMONES

Berlynas. — Komunistinė rytinės Berlyno dalies valdžia nutarė konfiskuoti parduotuves ir kitas įmones visų tų asmenų, kurie gyvena vakarinėje Berlyno dalyje. Nutarimas remiamas 1950 m. potvarkiu, jog išmokėjimai vakarinėje Berlyno dalyje ar Vakarų Vokietijoje gyvenantiems asmenims tegal būtų atlikti tik per soviet. Vokietijos dalies emisijos banko. Konfiskuotos įmonės bus nacionalizuotos.

— Koks čia blogas kelias. — tarė sūnus. — Sodžius juk galėjo būti kalne. Ten tik būtų sausa.

— Jei žmonės mokėtų kalne vandens gauti, tai jie ten ir būtų apsigyvenę.

Taip, kalne nebuvo upės nei ežero. Tą ir vaikas dabar suprato. Bet jį jai buvo supratę tiek gyvenęs ir tarė:

— Tena, kur mes gyvenom ankščiau, irgi vandens čia pat nebuvo. Upė tekėjo toliau.

— Taigi, žmogus, mat, mėgstą vargti.

Ir tą vaiką suprato. Jie patys vargo, vaikščiojo iš vietos į vietą. Juk puikiausiai galėjo pasilikti Ignatanuose, kur rytais merginos eilėmis nešdavo vandenį iš upės pro kalvę ir jam duodavo atsigerti iš viso kibiro. Bet tėvas sakė, kad mažai uždirba, ir jie patraukė kitur.

2.

Prie sodžiaus jie dar sulėtinę žingsnius.

— Kad bent neberekėtų toliau bėgti, — galvojo tėvas. Jis jau ėmė sau patylinomis prikalbėti, kam paliko Ignatanus. Tiesa, ten dirbdami nieko negalėjo sutauptyti, bet verstis šiaip taip galėjo. Bado kėsti neteko. Bet jis tokis buvo: jei

ALBERTAS SPRCDZAS

EŽERO DŽIAUGSMAS

1.

Tėvas su sūnumi užkopė ant kalno, bet prieš leisdamiesi pakalnėn, jie norėjo dar pailsėti. Sunkus priekalas buvo ištempęs tėvui ranką, kūjiai ir replės nuspaudę petį.

Jie paėjo porą žingsnių nuo kelio. Tėvas atsargiai padėjo žemėn priekalą, nuleido maišą nuo pečių. Paskui sunkiai atsisėdo ant seno eglės kelmo ir šniukštudamas ištisė kojas prieš save.

— Pasidėk naštą, sėskis! — jis tarė sūnui, kuris, pamiršęs nuovargį, smalsiai žiūrėjo apylinkes. Nuo kalvos toli buvo matyti aplinkui.

Su triukšmu numetė sūnus žemėn maišuką su trintuvais ir kaltais. Sekančią akimirka jis jau sėdėjo susirietęs šalia tėvo prie kelmo, lyg su tuo jo nešiliu būtų ir jį patį kas kartą numetęs.

— Taip negalima, — subarė jį tėvas. — Taip smarkiai mesdamas, tu gali sukulti trintuvus. Jie yra brangus turtas.

Jais mes pelnomės duoną. Žemė jos mums neduoda.

— Bet kodėl mes žemės neturim? — sūnus nusiskynė ilgą smilgą, akių nepakeldamas. Jam buvo gėda, kad pasielgė netinkamai.

— Taigi, kodėl žemės neturim? — atsiduso tėvas. — Tu to nesuprasi, sūnau. Aš buvau nuovargis, o šitie žmonės nieko daugiau neturi, kaip tik pilvą. Dvaro kalvėje nusižiūrėjau šiek tiek kalvio darbo. O kad negalėjau kėsti neteisėbės, prievaždo keiksmų ir botagų kirčių, — išbėgau kariuomenėn. Tenai man pasisekė. Mane paskyrė kalvėn. Ten išmokau kalti. Ir dabar mes klaiduojam.

Jis pažiūrėjo į vaiką ir liūvėsi pasakojo. Jis, matyt, nemokėjo pasakoti, nes vaikas, pamiršęs ko klausė, jau žiūrėjo slėninį į sodžių, kuris tenai šurpsojo lyg papykęs ežys. Mažytės pirkeles, prie viena kitos suspaudusios, kyšojo plikais sienojų galais. Pasišni ir

sukrypę kaminais rymojo susprogę ant čiukuro grebėstų. Už sodžiaus vakaro saulėję žvilgėjo ežeras, romiai sūpuodamas vilnimis. Jame kažkas plaukiojo ar žvejojo, laivas atrodė kaip paukštis, aukštai dangtėje iškilęs.

— Tėtė, ir mes žvejosim.

Tėvas nusispysojo. Jis manė: kam čia vaikui reikia tos žemės, jei jis nori žvejojti? — Kai mes kur apsisostim, aš tau nukalsiu lengvą kūjelį. Greit jau tau reiks mano vieton stoti.

— O kur tu dėsies?

Tėvas vėl nusispysojo:

— Tu dar nieko nesupranti, kaip yra gyvenime. Matai, aš jau senas. Kalvė greit mane išmes. Tau teks duoną pelnyti mums abiems.

Sūnus valandėlę susimąstė, tarsis svarstydamas, ką išgirde.

— Taip, aš kalsiu! — apsiėmė jįsai. Tėvo žodžiai jam padarė įspūdį. Bet tik valandėlį. Jis ir vėl žiūrėjo pro sodžių į ežerą. Tasai jį pagavo.

Greit jis pamiršo visa, kas buvo prieš tai, ir tarė:

— Mes įsitaisyim sau laivą. Džiaugsmas sužibo jo akyse.

— Įsitaisyim, — atsiduso tėvas ir nulenkę galvą, alkūnėmis atsiremdamas kelių. Jis kėlė keliauti toliau, ligi vėl žiūrėjo į kelio dulkių apgultas

kojas ir galvojo, ar gaus šį vakar jįsai nusimazgoti ir atgulti šviamam patale. Jau trys dienos jie klaidžiojo pasodžiais, ir nebuvo matyt jokio galo.

— Valgyt nenori? — jis atsiminė, kad kisenėj dar yra duonos gabaliukas, kurį davė ta gera šeimininkė Punduruose.

— Ne, nenoriu! — vaikas įsakiškai atsakė. — Tam sodžiune mes, gal būt, gausim pieno.

— Jei būsi duonos valgęs, bus ir vanduo gardus. Nori?

— Ne! — sūnus papurtė galvą.

Tėvo ranka jį au buvo įėjusi kisenėn. Ir jis būtų kokią kšnij valgęs. Bet kai sūnus atsisakė, tai ir jam reikėjo nusigalėti. Ištraukęs ranką, jis nuraškė smilgą ir pradėjo ją kramtyti...

Dar valandėlę jie pasėdėjo ilsedamies. Saulė artėjo prie horizonto medžių, eidama vėsyn. Nuo ežero pusės padvelkė vos jaučiama drėgmė.

— Eism, — pakilo tėvas. Skaudus sunkumas įsiskuto į kojas ir nugarą. Priekalas ir maišas dabar bus daug sunkesni. Tai jis žinojo. Bet ligi sodžiaus iškart nenorėjo eiti. Jei jį prašymo neįsklausytų, reikėtų keliauti toliau, ligi vėl rastų kokių gyventojų. Tik kad

vakaras dabar jau čia pat, žmonės supras, jog reikia duoti keleiviams nakvynę.

Tylom atsisėdėjo ir sūnus. Jo basos kojelės buvo vėjų suplejšijusios. Orui vakarop drėgnant ėmė peršėti. Jis itin vikriai užsimetė savo nešulį ant dešiniojo peties. Bet šisai nuo ilgo nešimo buvo per daug nuvargęs. Su skausmu veide jis persimetė maišą ant kito peties.

— Neper sunku?

— Ne! — sūnus atsakė, nors iš jo balso buvo galima spręsti visiškai priešingai. Bet jis buvo skurdus vaikas, kuriam jau nuo pat pirmojo žingsnio reikėjo mokėti nerodyti skausmo, nes skundai jo nepalengvina.

Tėvas pirma, sūnus paskui pasileido pakalnėn. Jie nekalbėjo nieko. Čia jau ir nebūtų linksmų kalbų, nes leistas nuo kalno buvo daug sunkiau, negu užkopti. Nešuliai traukte traukė prie žemės. Sūnui teko tik stebėtis, kaip tėvas nuvaldo pierkalą, kurį jįsai vos vargais negalais įstengia pakrutinti.

Nusileidus į lygesnį kelią, paliko lengviau. Jie ėjo išminčiai ežia, kuri buvo sausa. Kelias čia jau šlapias. Dar toliau buvo jau giliai įbrėžtos pravažos ir išmuštos duobės. Vietomis atrodė, kad duobės tiesiog lig stebulių išmaurotos.

— Ne! — sūnus atsakė, nors iš jo balso buvo galima spręsti visiškai priešingai. Bet jis buvo skurdus vaikas, kuriam jau nuo pat pirmojo žingsnio reikėjo mokėti nerodyti skausmo, nes skundai jo nepalengvina.

Tėvas pirma, sūnus paskui pasileido pakalnėn. Jie nekalbėjo nieko. Čia jau ir nebūtų linksmų kalbų, nes leistas nuo kalno buvo daug sunkiau, negu užkopti. Nešuliai traukte traukė prie žemės. Sūnui teko tik stebėtis, kaip tėvas nuvaldo pierkalą, kurį jįsai vos vargais negalais įstengia pakrutinti.

Nusileidus į lygesnį kelią, paliko lengviau. Jie ėjo išminčiai ežia, kuri buvo sausa. Kelias čia jau šlapias. Dar toliau buvo jau giliai įbrėžtos pravažos ir išmuštos duobės. Vietomis atrodė, kad duobės tiesiog lig stebulių išmaurotos.

— Ne! — sūnus atsakė, nors iš jo balso buvo galima spręsti visiškai priešingai. Bet jis buvo skurdus vaikas, kuriam jau nuo pat pirmojo žingsnio reikėjo mokėti nerodyti skausmo, nes skundai jo nepalengvina.

Tėvas pirma, sūnus paskui pasileido pakalnėn. Jie nekalbėjo nieko. Čia jau ir nebūtų linksmų kalbų, nes leistas nuo kalno buvo daug sunkiau, negu užkopti. Nešuliai traukte traukė prie žemės. Sūnui teko tik stebėtis, kaip tėvas nuvaldo pierkalą, kurį jįsai vos vargais negalais įstengia pakrutinti.

Nusileidus į lygesnį kelią, paliko lengviau. Jie ėjo išminčiai ežia, kuri buvo sausa. Kelias čia jau šlapias. Dar toliau buvo jau giliai įbrėžtos pravažos ir išmuštos duobės. Vietomis atrodė, kad duobės tiesiog lig stebulių išmaurotos.

— Ne! — sūnus atsakė, nors iš jo balso buvo galima spręsti visiškai priešingai. Bet jis buvo skurdus vaikas, kuriam jau nuo pat pirmojo žingsnio reikėjo mokėti nerodyti skausmo, nes skundai jo nepalengvina.

Tėvas pirma, sūnus paskui pasileido pakalnėn. Jie nekalbėjo nieko. Čia jau ir nebūtų linksmų kalbų, nes leistas nuo kalno buvo daug sunkiau, negu užkopti. Nešuliai traukte traukė prie žemės. Sūnui teko tik stebėtis, kaip tėvas nuvaldo pierkalą, kurį jįsai vos vargais negalais įstengia pakrutinti.

jau kur nepatiko, tai nė su vėrvėm toj vietoj nesulaikyti. Kilolė ir ejo šalin. Buvo laisvas ir vienišas, kaip debesį klajūnas.

Vaiko mintys, tuo tarpu, priklaušė ežerui. Jis sau tvirtai prisidėjo jau šįvakar būti paežerėj ir įbristi į vandenį mažą mažiausia ligi kelių. Jis buvo visiškai įsitikinęs, kad jie čionai pasiliks, ir nuosirdžiai džiaugėsi tuo gražiu gyvenimu, kuris prasidės paežerėj.

— Tėti! — jis linksmai susuko, norėdamas pasakyti tėvui ką nors džiuginančio. Žvilgsnį nuo ežero jis norėjo atgręžti tėvo veidui, bet pusiaukelėje teko sulaikyti. Jis pamatė nuo pirmutinės sodžiaus trobelės atsiskiriant penkis vyrus, kurie, rankom mosiuodami, ejo jiems priešais. Du turėjo stambius mietus ir eidami juos sunkiai kilnojė. Tie mietai sujaudino vaiką. Jis šliejos prie pat tėvo, kaip šlaistos kumeliukas prie motinos nežinomoj vietoj. Akis išvertęs jis sekė kiekvieną nepažįstamųjų vyrų judesį. Jų eigastis nebuvo kivi ir grakšti. Jie ejo pamažu, virtuodami, kaip lokiai, ką tik žiemos guolio pakile. Ar tik nebus girti? Antai, kartais jie lyg sustoja, lyg sakydami kiti kitam ką piktą ir paslaptingą.

(bus daugiau)

Lietuvis misionierius tarp indėnų

Kun. R. KLUMBIS

SVIESUS KYBARTŲ MOKYTOJAS

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Skorpionai ateina į svečius

Kur ai skorpionai, naktynė gamin?

Sugalvojau kreiptis į vyskupą. Šis tarėsi radęs gerą išeitį: apsigyventi bet kurioje artimiausioje klebonijoje. Patraukus ir geras šis sumanymas tik teorijoje, bet praktikoje — toli gražu jis nebuvo pats geriausias. Teko apsigyventi 3 mylias nuo mano "parapijos" šv. Teresės klebonijoje, kur ėjau asistento pareigas, visą dėmesį tačiau skirdamas savo misijai tarp indėnų.

Gavau gražų kambarį, gerą maistą ir kitokią patarnavimą, tačiau nesijaučiau laimingas. Man vis tiek reikėjo bendrauti su indėnais. Neturėjau nuosavo automobilio, teko savo "žirklėm" ir per pedes apstoriu — "apaštalių pėdomis" keliauti pas savo tikinčiuosius.

Dažnai turėjau atsakyti ne tik pietų, bet ir vakarienės, nes kartais turėjau sukurti 12 mylių ir net daugiau, aplankyti ligonis. Mano parapijos teritorija užėmė 36 kv. mylias, tad mielam skaitytojų bus aišku, kiek turėjau nukeliauti.

Šitaip iš vieno parapijos galo "žirkluoju" į kitą, jau po dviejų mėnesių išseko mano jėgos. Reikėjo būtinai tvarkingiau valgyti, o aš retai kada tegalėjau namo pareiti laiku. Atsirado gerų parapijiečių, kurie pasiūlė man užkasti jų "tomales". Vyskupas vėl rado tą būdą nepatogi ir pasiūlė apsigyventi kur nors rezervato ribose. Ypač tai paskatino vienas tragiškas įvykis. Vienas indėnas peiliu nudūrė savo brolių, besivaržydams dėl merginos. Kunigo pagalba buvo neįmanoma, nes tai atsitiko už kelių mylių.

Ko vertas turtas?

Pasisekė rasti kambarėlį pas pasiturinčius parapijiečius indėnus. Čikagoje vargu paprastas dypukas sutiktų tokiam būte gyventi ir dargi nuomą mokėti. O aš, kunigas, turėjau džiaugtis, nes ir tai buvo vienintelis laisvas butas toje apylinkėje. Stalo vietoje buvo apverstas dėžė, vietoj lovos — įkrypes lovos. Tai visi "furniūrai". Ir už tai nuomos mokėjau 35 dol. mėnesiui. Kampe dar buvo šaldytuvai (išskak-sas), kuris ledą išlaikė vos tris valandas. Galėjau dar pasinaudoti dušu, jei atsiėčiau labai anksti, o vėliau, kai pabudusi supuldavo vaikų armija, reikėjo laukti bent tris valandas.

Vaidzo pilnumui dar reikia paminėti kaimyno beždžionukę, kuri laisvai sau laukė po mano stogą ir išdarinėjo visokių cirko numerius.

Viskie laukų v a b a l a i lydo pas mane viešnagėn po visus plyšius. Vieną kartą išsitrausė į lovą skorpionas; ji laimingai sutriuškinau, ir jis nespėjo man įgelti. Nuo tada per visą naktį turėjau deginti žiburi, kad galėčiau medžioti neprašytus svečius.

Seimininkė siūlė ir valgi paruošti ir skalbinius išplauti. Tačiau turėjau nuo jos patarnavimų atsikvėsti, nes be nuomos daugiau lėšų, reikalingų mano asmeniškoms reikloms, negalėjau sukrapstyti. Valgi gaminausi pats. Amerikoje tai "easy" daroma. Atidariai konservų dėžutę, ant žvakės pašildai ir apgaumi skilvį, tesizino. Skalbiausi irgi pats, tesa, be jokių mašinų, tiesiai po kranu pakisdamas

Kun. R. Klumbis rūko taikos pypkę su indėnų vadais Strongheart iš Yakima ir Lightning iš Winnebagos.

pernelių murzinius marškinis ar kojines. Purvas nubėgdavo ir aš gėrėdavau savo "locnu" darbu.

Kai mėnesio rinkliavą sudarydavo tik 6 dol., ir pats Saliamonas ne kitaip būtų daręs... Nekartą, kraštutinių priširtas, dainiausi pagalbos kitur. Kreipiausi į savo gerąją tetulę Oną Rokaitienę Čikagoje, mažai vilties, jei suteikdamas gana kuklią jos padėtį, nes pinigų reikėjo ir jai pačiai.

RAMON NOVARRO IR KINO ZVAIGZDĖS

Nuvykau kartą į Los Angeles. Mišioms patarnavo pamaldus dantistas Mariano Samanigo. Išsikabė us paaiškėjo, kad jis esąs žymios kino zvaigždės — Ramon Novarro — brolis. Dingtelėjo mintis: išjudinsiu meksikonų nerangumą ir sukelsiu entuziazmą, jei beatidėnėčiau gruodžio 12 šventę atšvėsime su didėlimis pramozomis ir jų mylima artistą pakviessiu būti "fiestos" garbės pirmininku. Daktaras sutiko patarpininkauti, ir Novarro buvo laimėtas. Reikėjo tik... kad mano meksikonai malonėtų prisidėti. Sužinojau, kad dalyvaus jų milimas filmų artistas, mielai apsiėmė pasiruošti su šokiais ir muzika.

Teko kreiptis į žinomą šokių studijos vedėją Mrs. Lucille Zaikienę. Ši maloniai sutiko da-

lyvauti su lietuvių tautinių šokių grupe. Turėdamas šiuos asmenis šventei, drąsiai nuėjau "Desert Sun" redakcijon ir savo sumanymus išdėčiau. Redaktorius susidomėjo ir pilnai pritarė mano sumanymui, bet tik kėlė abejonių, ar įgimtas indėnų nepaslinkimas nesugadins viso dalyko. Jis padėjo visą reikalingą išgarsinti, atspausdamas plačius vedamuosius ir juos pailiustruodamas.

Atsiliepė tuoj didieji viešbu-

čiai — Chi-chi ir Doll-house, pažadėdami atsiųsti savo orkestrus ir vaidintojų trupes. Miesto gyvena kino artistai, tiek vyrai, tiek moterys, sužavėti projekto drąsa, pasisiūlė aktyviai prisidėti prie šventės. Tą padarė ir miesto meras Charles Ferroll. Ko daugiau bereikia?

Žemės drebėjimas

Finansiškai pusė vis dėl to sudarė nemažą galvosūkį. Reikėjo artistus pavaišinti. Tuoj siunčiau telegramą pusseserėm: Stelai Madeksienėi ir Levai Simmermanienėi. Jos jautriai atsiliepė ir porą šimtelį pervėdė mano reikalui.

Pradžią yra — darbas verda. Novarro irgi porą dienų anksčiau atvyko ir ėmėsi organizuoti "fiestą".

Pradėjome bažnytinėje noveln. 20 žmonių skulpo ties puošniai įrengtu altoriumi. Prabangią ornatą pasiskolėmome iš Los Angeles. Bijojau — "fiesto". Komitetas iš 2000 šventės bilietų pardavė vos tris... Kaimynai broliai ramino: "Jei nepavyks, nenusimink, pamėgink kitą sykį." Ne iš karto Roma atsirado, nenorėk stebuklų...

Savaitę prieš iškilmes (XII. 6) einu pas vieną parapijietį šviesos reikalais. Tik staiga — lyg dinamito sėklės išlėkė — orą. Žemė po kojomis pradėjo svyruoti ir rautkis.

(bus daugiau)

50 metų — labai svarbus įvykis žmogaus gyvenime. Kokiam šešiolikmečiui gimimo diena — linksmumo proga, o 50 metų sukaktis kelia rimtį, susitelkimą ir įvertinimą. Negausiam mūsų tautiečių būry laisvam pasauly tai vienas, tai kitas asmuo atšvenčia 50 metų amžiaus sukaktį, daugelis gal niekeno nepastebėti ir nepaminėti, kitus stengiamasi pagerbti ir jų darbui išskirti. Vienas iš tokių minėtinų yra

Petras Pupius

ilgą eilę metų mokytojas Lietuvoje. Kybartų gimnazijoje, vienas iš nedaugelio pirmųjų gamtos mokslų studijų, nuolatinių katalikų visuomenės, ypatingai ateitininkų, veikėjas ir rėmėjas.

Petras Pupius gimė 1902 m. rugsėjo 1 d. Igliaukos apylinkėse, Mariampolės apskrityje. Tėvai — ūkininkai gražioje ir derlingoje Suvalkijos lygumoje. Sūnus anksti parodė gabumus mokslui ir dar prieš pirmą pasaulinį karą spėjo pradėti mokslą Mariampolės gimnazijoje. Karo audros mokslą nutraukė, ir daugelis mariampoliečių atsidūrė tolimoj Rusijoje. Čia pateko ir Petras su tėvais. Netrukus atsirado proga tęsti mokslą Jaroslavy, arti Maskvos, kur atsikūrė Mariampolės gimnazija. Artėjant karo pabaigai ir bolševikų revoliucijai, Petras, kaip ir daugumas lietuvių, pasistengė grįžti į Lietuvą. Po daugelio vargų ir nuotykių namus pasiekė 1918 m. ir Mariampolėje vėl tęsė mokslą. Teko mokytis ir dirbti organizacijose kartu su Jonu Balkūnu, Pranu Dieulininkaičiu, Kaziu Šapalu. Atsikūrus ateitininkų organizacijai, Petras tapo veikliu jos nariu, ypač vadovaudamas filosofų sekcijai.

Baigęs gimnaziją, įstojo į Kauno universiteto technikos fakultetą. Trukstant gimnazijos mokytojų, 1924 m. jį "pasigauna" Kybartų "Žiburio" gimnazijos direktorius kun. P. Karalius. Taip nuo šių metų jis pradeda darbą Kybartų

gimnazijoje, kur išdirba lygiai 20 metų, ligi 1944 m. liepos mėn., kol reikės išbėgti į Vakarų ir nežinia. Pradėjęs dirbti mokykloje, tęsia studijas Gam-

Petras Pupius

to-matematikos fakultete. Pasizymi dideliais gabumais matematikoje ir gamtos moksluose.

Kybartai virto pastovia gyvenimo vieta, kur praleido geriausius metus, kur išaugino gražią šeimą iš 4 jaunujų asmenų. Visą laiką gyvai pasireiškė ateitininkų sendraugis ir katalikų mokytojų sąjungos veikime. Ir šiaip dėmėjosi kultūros klausimais.

Pasitraukus į Vokietiją 1944 m., teko vargti kaip nedaugeliui, dirbant sunkius darbus Sudetų krašte. Po karo įsteigtus lietuviškai gimnazijai Regensburgo stovykloje, Petras Pupius grįžo mokytojauti. Vėliau su visa lietuvių stovykla teko keltis į Scheinfeldą, kur išgyveno ligi 1949 m. pavasario, ligi kelionės šiaurės Atlanto. Ir čia, Brooklyne, N. Y., gyvena su pastovia viltimi dar kartą grįžti į tėvynę ir vėl imtis įprasto specialybės darbo.

50 metų amžiaus sukaktis dar palieka gyvenimui daug laiko. Todėl draugai ir artimieji linki Petriui daug laimingų švenčių metų ir sėkmingų darbų.

R. T.

Visiems JAV ateitininkams

Nepaslapstis, kad didžioji lietuvių tremtinių dalis (apie 30,000) įsikūrė Jungtinės Amerikos Valstybėse. Todėl visiškai nuosekliai, kad su šia lietuvių mase daugiausiai ir ateitininkų pateko į JAV, kaip sendraugis, taip studentų ir moksleivių.

Ateitininkas, kur jie bebūtų ir kokiose sąlygose begyventų, visur lydi jų šūkis "OMNIA RESTAURARE IN CHRISTO" — "PRO DEO ET PATRIA".

Ateitininkija yra lietuviškos katalikiškos visuomenės aktyvas. Visos Amerikos lietuviškos katalikiškos visuomenės aktyvas — ateitininkija turi šventą pareigą lietuviškai Amerikos bendruomenę stiprinti dvasiškai, morališkai ir materialiai.

Kaip visose kitose srityse, taip ir ateitininkijos išsilaukimo klausime, viso pasaulio lietuvių akys krypsta į JAV. Čia mūsų yra daugiausia, čia ir ekonominės sąlygos geriausios. Ši padėtis ir verčia kiekvieną amerikietį lietuvių kataliką, ar jis būtų tremtinys ar seniau atvykęs, aktyviai prisidėti išlaikyti ateitininkijos širdį — mokslus einantį lietuvišką katalikišką jaunimą. Mokslo einančio jaunimo eilėse yra ateities veikėjų kadrai. Mums svarbu, kad tie kadrai išaugtų geri patrijotai lietuviai ir dori katalikai. Nepaslapstis, kad nuo vadų pareina visos visuomenės moralė ir ideologija.

Gerai žinome, kad Amerikoje mokslo įstaigos (dažniausiai privačios) pareikalauja iš besimokančio nemažą lėšų. Taip pat žinome, kad daugelis jaunimo dėl lėšų stokos buvo

priversti nutraukti mokslą, o dalis jų tesia ji per didelį vargą. Šiems užsidegėliams draugai suoliams paremti prie Amerikos Lietuvių Ateitininkų Sąjungos yra įsteigtas Ateitininkų Šelpimo Fondas.

Kiekvienas dirbąs ateitininkas, ar tai būtų sendraugis ar studentas, yra įpareigotas būti Ateitininkų Šelpimo Fondo nariu įmokant nario mokesčio 5 dolerius metams. Lygiai taip pat kiekvienas ateitininkas turėtų jausti pareigos surasti bent vieną lietuvių kataliką, kad ir neateitininką, kuris būtų Atkų Šelpimo Fondo rėmėju ir tokiu būdu prisidėtų prie šio taip kilnaus darbo.

Suprantama, kad šiandien daug kas reikalauja aukų bei paramos. Yra didelių darbų ir uždavinių pavergtos Tėvynės reikalus ginant ar vargstančius tautiečius šelpiant, bet katalikams yra lygiai svarbus uždavinys paruošti ateities veikėjų kadrus ir tam neturėtų būti gaila ne tik 5 dol. metams, bet ir kitų didelių pastangų sukelti kuodaugiausiai pinigų paremti mokslus einantį jaunimą, kuris, gal būt, Dievo Apvaizdos yra skirtas išgelbėti Amerikos lietuvišką visuomenę mūsų tautos atečiai nuo nutautėjimo, nuo subedevėjimo ir suaktyvinti ją kovai prieš bolševizmą.

Šiam tikslui būdų ir priemonių pinigams sukelti gali būti daug ir įvairių. Fondo Valdyba prašo visų Ateitininkų atkreipti rimtą dėmesį į jos paskutines pastangas ir jai nuosirdžiai patalkininkauti.

Atkų Šelpimo Fondo Valdyba Maspeth, N. Y., 1952.8.26.

Klaipėdos miestas

Siemet švenčiama 700 metų Klaipėdos miesto sukaktis. Bolševikinė spauda Lietuvoje išdėjo keletą straipsnių, kur iškeliamas, kad tik bolševikai išvadavę Klaipėdą ir prijungę ją prie Lietuvos. Prisimenami ir kritikuojami nepriklausomybės laikai, nes "buržuazinė" Lietuva leidusi naciam veikti. Straipsnyje džiaugiamasi, kad tik dabar, valdant bolševikus, miestas suzydėjęs. Suminimos mokyklos, nauji projektai, tačiau nutylima, kad iš jos baiminami išstumi lietuvių, į jų vietą atvežant rusus.

Lietuvos prijungimo sukaktis

Siemet rugpjūčio 3 d. suėjo 12 metų, kaip Lietuva "savarankiškai būdu" buvo įjungta į Sovietų Sąjungą. Atžymėdama sukaktį, bolševikų spauda

džiaugiasi, dėkoja Stalinui už jo didelę "meilę", nes tik Sovietų Sąjunga, įjungusi Lietuvą į broliškas tautas, galėjo kraštą visiems laikams išvaduoti iš kapitalizmo ir spekuliacijos baisumų. Žmonės turėjo "džiaugtis", siūsti net sveikinimus vyriausybei ir Stalinui.

Sovietinė tvarka Lietuvoje buvo įvesta prieš 12 metų liepos 20 d. Valdžios įsakymu buvo surengti minėjimai pareikšti "džiaugsmui" per radiją transliuota specialūs koncertai. Vilniuje ta proga pavadinta Gedimino gatvės Stalino prospektu ir pastatytas didelis Lenino paminklas.

Vokiečiai pasakoja

Grįžę iš Lietuvos vokiečiai pasakoja, kad iki šiol partizanai gerai veikia ir trukdo rusams įvesti savo "tvarką". Jie esą labai gerai organizuoti.

Lietuviško darbo baruos

Senesniosios kartos lietuvių veikėjų eilės kasdien retėja, o iš jaunosios Amerikoje gimusių lietuviškos kartos ne visur atsiranda kas senuosius pakeistų, stotų į savo tėvų pradėtą ir giliai išvartą lietuvių išlaikymo vagą. Tačiau per daug nusiminti nereikia. Atsiranda vienas kitur ir jaunuji tarpe žmonių, kurie savo širdimi ir darbais įrodo esą tikri lietuvių apaštalai.

Viena tokių kilnių jaunosios kartos pavyzdžių yra ponis Nėlė Meškūnienė. Gimė ir augo ji Waterburyje, rūpestingų tėvų ir 4 brolių globoje. Iš pat jaunystės visų buvo labai mylima dėl savo švelnaus ir linksmo būdo. Lankydamas pradžios mokyklą, pradėjo domėtis lietuvių kalba ir ją uoliai mokėsi, mokytojų padedama.

Besvėnčiant 18-ji gimtadienį, mirė Nėlės tėvelis, kas labai paveikė jautrią jos sielą ir ji pasiryžta lankyti slaugių kursus, kad, tapusi slauge, galėtų palengvinti sergančiųjų kančias.

Neramį jos siela vien tuo nepasitenkina. Atliekamu laiku ji lanko ir per dvejus metus baigia operacinius draudimo įstaigų kursus ir toliau tęsia studijas American Institute of Banking.

Būdama susipratusi lietuvių, didesnę savo darbo dalį skiria Lietuvos ir lietuvių reikalams. Aktyviai dalyvauja lietuviškų organizacijų veikloje. Ji eina L.R.K. Moterų Susivienijimo komiteto direktorės ir tos pačios draugijos finansų sekretorės pareigas Connecticut valstybėje. Ji yra narys LDS vykdomojo komiteto, vicepirmininkės tos pačios organizacijos Connecticut apskr. ir Waterbury skyriaus sekretorė. Pereitais metais, už nuopelnus organizacijai, LDS ją pakėlė garbės nariu. Ji buvo keturis metus Waterbury Balfo skyriaus ir Liet. Tarybos sekretorė. Šiuo

Nėlė Meškūnienė

metu yra ALRK Federacijos apskrities sekretorė ir savo žinioje turi 24 vietines kat. organizacijas. Du metus buvo "Ladies Educational Club" organizacijos pirmininkė, o dabar yra Waterbury Liet. Bendruomenės skyriaus sekretorė.

Ne tik organizacijos ir visuomeninis veikimas šiai uoliai darbininkei rūpi. Ji randa laiką skirti ir giliai pamiltai lietuviškai dainai bei giesmei. Uoliai dalyvauja šv. Juozapo parapijos chore ir dažnai gieda solo partijas bažnyčioje ir kitomis progomis. Nevien lietuvių žaviši jos gražiu balsu, Waterbury "Melodramatic Guild" išsirenko ją savo štabo pirmininke ir pirmąją dainininkę. Nesvetima jai ir plunksna. Neretai galima rasti jos straipsnius lietuviškuose ir amerikoniškuose laikraščiuose. Liepos 10 d. Waterbury "Republican Newspaper" atspausdino jos straipsnį apie muziką.

Visame savo veikime Nėlė Meškūnienė reiškiasi kaip didelė lietuvių patriotė ir giliai praktikuojanti katalikė. Linkėtina, kad jaunoji lietuviško katalikiško visuomeninio darbo veikėja nepritrūktų energijos ir pasižvelgtum savo kilniems idealams siekti.

GI. P.

Pagarbės Anglijos ketvertukas — Edna, Patricia, Marie ir Frances Cole — linksmai ir sveikiai baigia antruosius savo amžiaus metus.

Tuoj užsakykite ką tik išėjusią iš spaudos

STASIO BŪDAVO

Apysaką

VARPAI SKAMBA

Galite įsigyti "LIETUVIŲ DIENU" leidykloje, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., taip pat pas L. D. platin-

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE

680 Bushwick Avenue Brooklyn 21, N. Y.

Kaina \$2.50

KŪRYBOS PRIEDAS

Literatūros ar kritikų psichozė?

Mūsų laikraščiai smarkiai skiriasi nuo amerikietiškos periodikos, ypač dienraščių, kurie kultūros reikalams labai mažą vietą teskirdami, daugiausia savo puslapius užverčia kriminolinėmis naujienomis ir politika. Lietuviškas dienraštis ar savaitraštis savo skaitytojui duoda „visko po truputį.“ Netruksta juose nei politinių žinių, nei politinių peščių. Neretai tos politinės peštinės, nebeįsiskaitomos savo laukuose, pereina ir į kitas sritis. Užkliudoma ir literatūra. O literatūros klausimais, nežinint, kokie jie bebūtų — grynai formaliniai, tematiniai ar idėjiniai, — dažnai imama pliekti ilgiausią srtaipsniai. Kalbama „iš esmės“, pliekama „iš pietų“, ir iš to viso balastas laikraščiai, kartelis elininiai skaitytojui, diskriminacija literatūrai.

Nors literatūros kritika ir nėra tokia siaura sritis, kaip fizika, chemija, ar kuri kita mokslo šaka, tačiau kitų tautų periodikoje ji turi savo laikraščius ir žurnalus, skiriamus tik tam tikslui, literatūros specialistams, kritikams, rašytojams, literatūrą studijuojantiems ar, pagaliau, ja besidomintiems. Literatūros ir knygų recenzijų skyriai imasi ne sprendimu „iš esmės“, bet daugiausia populiarizacijos ir informacijos. Stilistiniai, metodiniai, techniniai ir kiti specialūs „rašytojo virtuvės“ reikalai nevelkami į aikštę, kaip pasakė Maironis, „prieš žiovaujančią miną“, neblusinėjami rašytojų ar jų draugų marskiniai, iš to darant skaitytojams nemokamą teatrą. Šaukiant, štai jums nemokša.

Jau buvo aptilusi kompanija, kuri prieš metus su tokiu niūriumu puolė rašytojus, rašytojų draugiją, draugijos premijos jūrą komisiją. Draugijos nariai išvadinti grafomanais, jūrų komisijos sprendimas — „savotiška afera“, o visų blogybių kaltininkas — katalikai. Ir kompanija „laimėjo.“ Čikagoje rašyt. draugijos vardas buvo tiek sukompromituotas, kad visuomenė neatsilankė ne tik į jų metų literatūros šventę, bet „boikotavo“ ir kitų metų laureatą, nors anų kritikų žodžiais tarant, ir ne pagal „generalinę liniją“ vainikuotą autorių.

Nežinia, ar anomis kritiko mis atsiirgdamas, ar pats būdamas anų kritikų uolus dalyvis, štai, neseniai prabilo A. Rūkas, „palaidomis mintimis“

ėmęs mokyti rašytojo meno Jurgį Jankų, „Paklydusių paukščių“ autorių. Banalesnių, lėkštesnių ir beprasmiškesnių frazių apie rašytoją, arba kaip pats Rūkas charakterizuoja savo samprotavimus, didesnės „rašytojo žodžio“ profanacijos, sunku ir išgalvoti. Bet negana to. Rūkui nepakanka nuvertinti Jankų. Tuo pačiu užsimojimu jis sulygina su žeme ir kitus lietuvių rašytojus, kurių, esą, „mūsų mažiukėje lietuvių tremtinių bendruomenėje šiandien priskaitome ligi šimto oficialiuose raštuose užregistruotų rašytojų ir gal ant- ra tiek, kurie greitu laiku bus užregistruoti.“ Pagal Rūką, jie tik tokie rašytojai, kuriems „rašytojyvas, pramokus rašyti ir skaityti ir truputiuką pačiam pasiskaičius, yra pasidaręs lengvai pasiekiamas dalykas.“

Ne mūsų reikalas klausinėti, kokius literatūros kritikos mokslus yra baigęs šis lietuvių rašytojų degraduotojas. Jaukus vis dėlto pasigalvėjęs ir jį atskyręs nuo 90-ties „oficialiai priimtų ir pripažintų menkystos“ ir priėmęs jį „mažytės dešimties būrį“. Bet negalima suprasti, kokia etika vadovaujasi ir kokių tikslų siekia toks rašytojo paskirties nustatymas, būdamas pats tos niekinamos draugijos narys?

Aš nežinau, ar draugijai priklauso Jurgis Blekaitis. Bet šis banalių meilės eilių ir Radausko imitatorius (žiūr. Liet. poezijos antologiją), radęs progą, dar išdėdžia už Rūką nušneka: „Atspindžių“ 3 nr. norėdamas padaryti didesnę reklamą savo pasirinktam O'Neillio veikalui. Ne tik Pulitzerio ir Nobelio premijų argumentais, bet ir tilių žinovų manymu, jog O'Neillio vienintelis varžovas, vardu Šekspyras, miręs, konstatuoja: „jo (O'Neillio) garsas yra didesnis už visų lietuvių rašytojų, drauge sudėjus.“ Gaila, tų žodžių autorius nedaro jokios išimties, vadinasi, jį tą negarsijų skaičių įtraukdamas ir Rūką et tutti quanti. Kaip revoliucija, taip ir hiperkritika ēda savo vaikus.

Kur viso to priežastis? Dr. G. I. Židonytė, savo per kalbę dvigubai nurašytoj ir dviem laikraščiam pasistoj V. Alanto „Pragaro pašvaisčių“ recenzijoje veikalą pavadindama „stambiu įnašu“ mūsų literatūron, norėdama iškelti autoriaus, V. Alanto „objektyvumą ir nepriklausomumą“, užbraukia per nosį visiems tiems, ku-

rie esą susivargę kuria nors viena doktrina. Ji sako: „Jam (Alantui) yra svetimas naivus teigimas „arba Roma arba Maskva“, kurio psichozėn tam tikros srovės veikianti yra patekusi šiandieninė lietuvių literatūra“. Kiek Alantas yra laisvas nuo apriorinių teigimų bei sprendimų, galėjome matyti iš gana gausių kitų kritikų pasi-sakymų. Mums šiuo tarpu ne mažiau „naivus“ atrodo auto-rės teigimas, kad šiandieninė lietuvių literatūra esanti patekusi į „arba Roma arba Mas-kva“ psichozę. Sakysime, kad tokiais niekuo nepagrįstomis

frazėmis galėtų švaistyti Rūko vadinami tik skaityti pramokę rašytojų draugijos nariai; iš jų nedaug tegalima ir reikauti; bet kada taip anal-fabetiškai ima šnekti literatūros daktarai, tada kam turi tikėti tas vargšas vieno ar kito laikraščio prenumeratorius, kuris tik skaityti tepramoko?

Problemos „ar Roma ar Maskva“ iki šiol, rodos, dar nėra sprendęs nė vienas mūsų rašytojas. Tas nelemtas, iš Ramono romano „Kryžių“ ištrauktas veikėjo pasakymas, polemikoje it muilo burbulas išpuistas, dar nereikia jokios „ar Roma ar Maskva“ proble-mos sprendimo. Kad nepakeltui su Maskva šiandieną, rodo ne tik milijonai iš Maskvos rojus pasibėgėlių, kurių tarpe yra dešimtys tūkstančių lietuvių, bet ir viso kultūringojo pasaulio tautų ir valstybių laikysena. Jeigu jie ne visi yra Romos ka-talikai, tai dar nereikia, kad eidami prieš Maskvą, jie tam

tikra prasme nėra su Roma. Tikrai tai naivios, o gali būt dar nevisai iš Maskvos glėbio išsivadavusios psichozės vaiz-duotė gali taip nelogiškai nu-kalbėti.

Kažin, kokios psichozės pa-veikti kai kurie ledejai imasi komunistinėje Lietuvoje išleis-tų komunistinių autorių knygų perspausdinimo? Žinoma, kad ne „tam tikros srovės“, kuri taip nepatinka daktarei Zido-nytei.

Yra kritikų, kuriems bai-siai nepatinka, jei literatūros veikale jie suuodžia „tam tik-ros srovės“ kvapą. Jie piestu stoja už literatūrą, laisvą nuo idėjų ir problemų. Jie tokią li-teratūrą pasmerkia, kaip ten-dencinę. Bet jokios tendencijos jie nemato veikaluose, kurie nukreipti prieš tą nekenčiamą „tam tikrą srovę“, nors tie veikalai ir būtų iš po Stalino ūso. Tokia tų objektivųjų kritikų psichozė.

Skaitytojas

NAUJOS LIETUVISKOS PLOKŠTELĖS

Jau seniai jaučiamas didelis trūkumas naujų Lietuviškų plokštelių. Pastaruoju metu veik visai neišleista, jei neminėsiu keletos, prieš kele-rius metus vienos lenkų bendrovės išleisčių. Visai natūralu, kad svetimiečiai, nepažinda-mi mūsų kultūrinio gyvenimo, nesima daryti tinkamos atran-kos, atsižvelgti į leidžiamų plokštelių išpildytojų tinkamą

kubo išleisti jau net 3 naujas patefono plokšteles.

Patiriama, kad leidykla pla-nuoja išleisti ir daugiau reli-ginės muzikos plokštelių. Ne-trukus leidykla išleidižia buv. operos choro dirigento **Juliaus Štarkos** du naujus religinės muzikos kūrinius Adoramus te ir Benediktus, kuriuos įgiedoti į plokšteles yra susitarusi su vienu žymiu Europos choru.

ir išpildymu yra puikios. Kruopštus balsų išlyginimas ir kūrinių jautrus, puikios kvar-teto išpildymas plokšteles daro labai vertingomis.

Bronius Budriūnas muziki-niame gyvenime jau seniai mums pažįstamas kaip kompo-zitorius ir puikus choro diri-gentas. Gyvendamas Vak. Vo-kietyje DP stovyklose, jis va-dovavo Lietuvių Meno Kolek-tyvui (Regensburg - Schein-feld stovyklose), o persikėles į JAV, Detroito vadovavo radijo chorui. Vėliau suorganizavo Vy-rių Kvartetą ir 1951 m. vasa-rio 9 d. pradėjo pirmą repetici-ją. Per metus padaryta dau-giau kaip 150 repeticijų. Tas liudija šio kvarteto kruopštų darbą. Šiandien jo repertuarą sudaro 40 dainų ir 7 giesmės. Vieniųjų turėto laikotarpyje kvartetas turėjo 22 koncertus, iš kurių 3 koncertai grynai a-merikiečiams. Koncertavo ne tik savo mieste, bet Chicagoje ir kitur, gastroliavo ir Kana-doje.

Nors šios Br. Budriūno įdai-nuotos plokštelės neseniai iš-leistos, bet turi gerą paklau-są, jau suskubo plačiai pas-klinti ir leidykla gauna gražių atsiliepimų.

Br. Budriūno kvartetas. Iš kairės dešinė: Marijus Sodonis—baritonas, Eduardas Skiotys—II tenoras, Pranas Zaranka—I tenoras, Antanas Polikaitis—basas. Viduryje—Br. Budriūnas.

pasiruošimą ir išpildymą kūrinių tinkamumą. Jų pagrindinis tikslas — pelnas, o pačiuo-pinėje šią nepelningą, lietuviškų plokštelių leidimo sritį, dau-giau ir nebeleidžia.

Be cilmio mėgėjo ypač gerų ir naujų patefono plokštelių trūkumą jaučia ir lietuviškos radijo valandos.

Šio klausimo spręsti ėmėsi lietuviškų gaidų leidykla PAŠ-VAISTE (560 Grant Ave., Brooklyn 8, N. Y.), kuri kele-rių mėnesių laikotarpyje sus-

Pirmoji religinės muzikos plokštelė

Tiek čia Amerikoje, tiek ne-priklausomoje Lietuvoje bene labiausiai buvo užmiršta reli-ginė muzika plokštelėse. Štai Pašvaisčių leidyklai ir pradeda darbą nuo šios labiausiai ap-leistos srities.

Balandžio mėn. pradžioje leidykla išleidižia savo pirmąją plokštelę, kurioje mezo sop-ranas **Bronė Jakubauskaitė-Jackevičienė**, Aleksui Mrozins-kui palydint vargonais, įgiedo jo **Broniaus Budriūno** puikią kompoziciją „MALDA“ ir ki-toje pusėje, palydint vargonais ir smuiku žinomam New Yorko virtuozui, Bronx Konservato-rijos Direktoriui, William Šmek (čėkų kilmės). **Ceslovo Sasnausko**—Skubink prie kry-žūnais. Plokštelė tiek parinktais būriniais tiek ir išpildymu tu-ri visuomenėje tokią paklausą, kad prieš keletą savaitių lei-dykla, išbaigusi pirmąją, išlei-do jos antrąją laidą.

Broniaus Budriūno Vyrų Kvarteto plokštelės

Veik kartu su pirmosios plokštelės antrosios laidos iš-leidimu pasirodė dvi naujos Broniaus Budriūno Vyrų Kvarteto (Detroit, Mich.) į-dainuotos plokštelės. Vienoje įdainuota: Br. Budriūno Sauk-smas ir K. Griauzdės harmoni-zautas, Br. Budriūno aran-žuotas Altus. Antroje plokšte-lėje: Br. Budriūno Tėvynė ir Br. Budriūno harmonizuotas Subatos vakarėlį. Šios plokšte-lės ir savo parinktais būriniais

Bronė Jakubauskaitė - Jackevičienė, įdainavusi pirmą plokštelę „Malda“ ir „Skubink prie kryžūnais“.

RUGSĖJO AIDAI

Po vasaros atostogų pasiro-dė rugsėjo mėn. AIDAI Juose randame šiuos straipsnius: A. Maccinos — Tiesa ir teisė: A. Aisčio — Apie laiką ir žmones — knygos mieliosios draugės; V. Maciūno — Mykolas Birži-ska — 70 metų amžiaus suka-kties proga; Juozo Griniaus — Laisvė ir dievybė... Dailiosos literatūros skiltyje randame Juozo Mikuckio eiles ir Azorin novelę — Hidaigas, versta P. Gaučio. Kūrybos pasaulyje P. Gaučys rašo apie šiuo dienų iš-pamų romaną: J. Aistis recen-zuoja trijų moterų lyriką ir Vytės Nemunėlio poeziją; V. Me. — Vac. Biržiskos — V. Valančiaus biografijos bruo-žus; J. B. — V. Širvydo B.

VLADA PROSCIŪNAITE

Elegija

Dažnai pavydžiu jums, bičiuliai mano,
šiltų tėvynės meilės rimų,
nors kvapą tėviškos arimų
jaučiu kas nakt sunkiam sapne,
nors Kauno senmiesty regiu bažnyčių bokštus
ir Invalidų apeigas vakarines
girdžiu Vienybės aikštėje puosniai,—
bet nežinau, kodėl jokioj dainoj
aš negaliu šiam sapnui rasti rimų
ir nedainuoju tėviškos arimų,
nei Invalidų apeigos Vienybės aikštėj puosniai
nenuaidi dainoj.

Iš gilumos širdies pavydžiu jums, bičiuliai mano,
tylių elegijų arba patetisčių dainų
apie tą valandą, kai versime namų
taip jaukiai girdžiančias duris.
Ir rodos jums — kažkas atris
nuo jės pečių tremties likimo uolą,
ir sūnūs lyg galingi mitžinai
tėvynėn parneša nūnai
ir išmintį ir jėgą raumenų...
Ak, tų patetisčių dainų
aš neretai jums tyliai valandą pavydžiu...

O man vis rodosi nūnai—
tą valandą, kai
jokie į debesis besiremia kalnai
jau begalinių lygumų ramybės nebedrumstų,
ir kai gimtosios žemės grumstą
nedrasiai vėl paliešytų koja,
ir vėl lietuviškoji kregždė;
kai virš galvų pranertų suplasnojus
kai Dievo Angelą bažnytkaimio varpai
sodriu skambėjimu lydėtų per dirvonus
ir suskambėtų svirtis vėl lietuviškam viensėdy;
ir kai lėtai
nustos skambėti iš bažnytkaimio varpai,
ir paskutiniai skardūs dūžiai
popievių miglosna suksis.
tada—man rodosi—iš begalinės laimės plis
krūtinėje širdis...

Liet. kambarys Pittsburgho universitete

Pittsburgho Universitete, kur studijuoja įvairių tautų stu-dentai, tarp 25 tautinių kam-barių, įrengtas ir Lietuvių kam-barys. Universiteto vadovybė išleido knygą, kurioje pavaiz-duojami visų 25 kambarių į-rengimai. Šią knygą perdavė visų tautybių kambarių vado-vybėms, kad persiųstų savoms vyriausybėms. Lietuvių kam-bario vadovybė nutarė knygą perduoti Vilniaus universitetui. Kol Lietuva yra rusų okupuota, kambario vadovybė šį gra-žų leidinį nutarė perduoti Lie-tuvos pasiuntinybei Washing-tone su tokio turinio laišku:

„Šioje knygoje yra aprašy-tas, tarp daugelio kitų, ir lie-tuvių kambarys Pittsburgho Un-iversitete. Jame mūsų daili-ninkai darniai yra sujungę Ciurlionies pasaką su lietuvių austa drobe ir Nemuno pak-rančių ažuolu. Mes Amerikos lietuviai džiuguojamės šiuo gra-žiu lietuviškos kultūros pa-minklu. Taip pat mes mielai prisimename ir giliai įvertina-me tą didelį mūsų sesių ir bro-lių įnašą į senosios mūsų tėv-ynės kultūrinius lobius. Trokš-dami, kad ir jie galėtų pama-tyti mūsų bendro darbo vai-sius ir vartydami šios knygos lapus galės pamatyti bent da-lij to grožio, kuris dvelkia iš kiekvienos lietuviško kambario kertelės, o taip pat turės pro-gos sužinoti šio kambario isto-riją. Dabartiniai šio kambario globėjai šį leidinį skiriam gar-bingam Vilniaus Universitetui. Tačiau būtų labai skaudu, jei ši knyga būtų spardoma Lietu-vos okupanto batais. Todėl kol

Gedimino kalne neplevėstuoja laisvai trispalvė Lietuvos vė-liava, šią knygą pavedame glo-boti Lietuvos pasiuntinybei Washingtone.“

Lietuvių Kambario Pittsbu-rgo Universitete Komitetas:

Pirm. P. Pivaronas, sekret.
J. Virbickas, ižd. Ad. Marchu-laitis.

Liet. Kambario Komitetas, padedant lietuvių radijo vėde-jams ir lietuviškoms draugi-joms, nutarė spalio 18 d. pak-vesti Ciurlionies ansambli, vad. Alf. Mikulskio, kuris kon-certuos Easter Memorial Hall, pačiame Pittsburgho Univer-sitete. Koncertas bus pakartotas spalio 19 d. Liet. Piliečių Sve-tainėje. Po koncerto ruošiamas banketas.

Mūsų tikslas supažindinti svetimaucius su lietuviškos muzikos menu. Kartu norima sudaryti progos ir lietuviams išgirsti Ciurlionies ansambli. Parengimas pareikalaus daug darbo ir rūpestio, bet visų ben-dromis pastangomis pajėgsime viską gražiai praveisti.

Juozas Virbickas

Paskirta 1952 m. Goethes premija

1927 m. įkurtoji Frankfurto a. M. mieste Goethes premija—10,000 DM šiemet paskirta po-etuui Carl Zuckermayer, gyve-nusiam Amerikoje, tuoj po ka-ro grįžusiam ir parasiusiam garsią dramą „Velnio genero-las“. Premija iškilmingai į-teikta rugpjūčio 28 d. Frank-furte a. M. Paul bažnyčioje. Iš-kilmėse dalyvavo V. Vokietijos rašytojai ir mokslininkai ir kultūrininkai.

Dėkodamas Frankfurto mies-tui, poetas Carl Zuckermayer kartu paskelbė, kad jis tuos pi-nigus — 10,000 DM. atiduoda Vokietijos jauniems priau-gantiems rašytojams, kad jie galėtų kelti užsienį. Ke-lionės turės pažadinti jų vaiz-duotė ir padės vystyti jų ta-lentui.

Tą pačią dieną Frankfurte iškilmingai atidengtas Goethes paminklas, kuris buvo per ka-rą nukentėjęs.

Nedelsdamas įsigyk

PASKUCIAUSI TĖVŲ PRANCIŠKONŲ LEIDINĮ

„LIETUVOS ARCHYVĄ“

(BOLSEVIZMO METAI)

Knyga vaizdingai piešia originaliais dokumentais komunizmo smurtą ir lietuvių kančias. Neįkainuojamos vertės ir pirmoji tos rūšies knyga Amerikos spaudoje.

Atspausintas labai ribotas kiekis, todėl patartina ją skubiai įsigyti.

Knyga turi 428 puslapius. Kaina—\$3.00.

Šią atkarpą pasiųskit kartu su 3,00 dol. šiuo adresu:

„DARBININKAS“

680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

Gerb. Tamsta,

Malonėkit prisijusti egz. „LIETUVIŲ ARCHYVO“ sekančiu adresu:

Vardas Pavardė

Adresas

PS. Pinigus, sumoje siunčiu laiške ☐, vėliau prisijūsiu ☐ (Savo pagedaviną pažymėti atitinkamam langely kryžuku)

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

PITTSBURGH, PA.

Gražiai praėjęs seimas

Kun. J. Skripkus, seserų pranciškiečių kapelionas, išvyko porai savaitę į Binghamton, N. Y. pas savo pusbrolių kun. K. Skripkų švenčiantį 60 metų kunigystės sukaktį.

Ona Dzvonkaitė, Anglijoj išėjusi mokslą ir ten mokytojavusi, šiais metais mokytojaus Pittsburghe pagal dviejų kraštų valdžios nutarimą, pasikeičiant mokytojais.

S. Stankūnienė, muziko J. Stankūno žmona, ir jos sūnus Kazimieras, rugšėjo 1 d. lankėsi Pittsburghe, Kazimieras, jaunas ir gabus vaikinai, lavinasi televizijos srityje, gaudamas gerą atlyginimą.

A. Zaliaduonis, vienas iš energingusių šios Lietuvos kolonijos veikėjų, yra susirūpinęs Pittsburghe lietuvių Bendruomenės skyriaus veikimu.

Inž. P. Baltakis, katalikiškojo jaunimo žvaigždė Pittsburghe, gavo žinią, kad jo brolis Paulius, gyvenęs Belgijoje, Saint Truiden mieste, gavo kunigystės šventimus rugšėjo 24 d. Jis yra pranciškonas tėvas Paulius Baltakis, OFM.

Prof. K. Pakštas, po ilgų vasaros atostogų, kuriose daugiausia dirbo, negu ilsėjosi, grįžta į Pittsburgą rugšėjo 10 d., čia vėl Duquesne Universitete skaitys paskaitas studentams.

— Iš Patersono "išemigravę" į Chicago uolį visuomenininkė Emilija Vilimaitė, bet pas mus "atemigravę" žinomas pedagogas V. Čižiūnas su šeima.

— Antanas Gelazėla, Pranas Vilimas ir kt. pradėjo organizuoti ratelį žmonių išlaikyti Lietuvių Gimnazijos Diepholze mokinį. Atrodo, kad Patersono nedidelė lietuvių kolonija pajėgs šelpti vieną ar du mokinius.

VIEŠA RINKLIAVA

Detroito Balfo skyriaus pastaromis spalio 4 d. ruošama vieša rinkliava Vokietijoje likusiems tautiečiams paremti. Leidimas rinkliavai — Tag Day — buvo gautas iš Detroito miesto savivaldybės tikslai po didelių sunkumų ir išimties kelių lietuviams, kurie ankstyvesniais metais buvo įsitraukę į pravedę. Detroito lietuvių visuomenė yra prašoma gausiai prisidėti prie rinkliavos pravedimo. Pasisekus rinkliava palengvins lietuvių šelpimą Europoje ir kartu duos progą gauti leidimą rinkliavai ir sekančiais metais.

Smulkesnė informacija liečianti Balfo rinkliavą Detroito bus paskelbta vėliau.

KUN. STASIO BČDAVO Apysaka

"Varpai Skamba"

naudinga kiekvienam perskaityti. Kaina \$2.50. Gaunama "Darbininko" adm., 680 Bushwick Ave., Bklyn 21, N. Y. ir leidk. loj —

"LIETUVIŲ DIENOS" 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

Šeštadieniais 2 val. popiet.—WVRL 1600 kc—5000 w.

GYVUOJA PER 23 METUS

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengiamos koncertai, šokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, būdai pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS

Direktorius

AD. JEZAVITAS

Muzikos Dr.

J. VALAKAS

Pranešimų Dir.

Organizuojasi New Jersey lietuviai

Vidurinėse New Jersey valstybės apylinkėse gyvena apie 5000 lietuvių, daugumoj farmieriai. Jie rugšėjo 24 d. susirinkę Freeholde nutarė susiorganizuoti į nepartinę ir nepolitinę lietuvių organizaciją. Tam reikalui išrinko organizacinį komitetą, kuris paruoš organizacijos įstatus ir sušauks organizacinį susirinkimą. Komitetan išrinkti: Vyt. Kavolis, Purnas, Vyt. Prižintas, adv. Repšys, Skučas, Šiušis ir inž. Staknys.

Jie yra praktiškai žmonės ir planuoja organizacijai ekonomiską pagrindą. Tam reikalui prie ežero ir miško mano įsteigti nuosavybę su lietuviška svetaine ir patalpomis lietuviškai mokyklėlei. Ten ruoš piknikus, parengimus ir bus centras viso jų kultūrinio lietuviško veikimo.

Genocido reikšiniai Elizabeth Kuomet šiuo metu žinios iš tėvynės kalba apie masinius areštus, deportacijas, žudymus ir brolių partizanų neįgyjot kovoj liejamą kraują, tiesiog širdį kaip replėmis suspaudžia skausmas, kad vos atvykę ir dar kojų nespėję su-

šilti naujieji atėiviai jau keičia savo gražias lietuviškas pavardeis į svetimas. Skaitant angliską laikraštį net sunku patikėti, kad lietuvis Lionginas Ramanauskas savo gražią pavarde pakeičia į Lionel Roman. Tokia žiugzdų šeima pasirinko irgi gana dusliai skambanti angliską pavardę "Brooks". Tokį net naujai atvykusių elgesį tenka laikyti tiesiog lietuviybės duobkasiu darbu.

Šalpos vaju Lindene

Lindeno BALFo skyrius spalio 4 d. 6 val. vakare ruošia Lindeno lietuvių svetainėje linksma pobūvį su laimėjimais. Valdyba nuosirdžiai kviečia visus Lindeno ir apylinkės lietuvius tą dieną atvykti pobūvį ir paremti vargstančius mūsų seses ir brolius jų ligose ir senatvėje. Jie reikalingi ir aprangos. BALFo vaju vyksta visą laiką. Lindene rūsbus galima pristatyti šiuo adresu: Juozas Prapuolenis, 1103 Mommouth Ave., Linden, N. J. Telefonas: Linden 3-1186. Tuo pat adresu kreipiantis galima gauti ir laimėjimams bilietų.

J. Prapuolenis

Juozapo Marijos Vilos rėmėjų seimo rezoliucijos

1. Suvažiavimas dėkoja Visagaliui Dievui už pereinamųjų metų gautas malones ir palaimą ir reikšia nuolankią pagarbą Jo Ekscelencijai Arkivyskupui John F. O'Hara, C.S.C. taipogi nuosirdžiai jam dėkoja už priimtą suvažiavimui malonaus pasveikinimo ir palaiminimo laiško.

2. Suvažiavimas reikšia pasitenkinimą Juozapo Marijos Vilos Rėmėjų Centro Valdybos praėjusių metų darbu, nuosirdžiai dėkoja už suorganizavimą trijų naujų skyrių (čia daug pasidaravo Marijona Metkauskienė ir Valerija Kačergienė) taipogi dėkoja Didž. Gerb. Kun. Klebonams, prel. Stanislovui Dobiniui, Mt. Carmel, Pa., kun. Juozui Gaudinskiui, Easton, Pa., kun. Andriui Degučui, Maizville, Pa., už jų palankumą naujus skyrius organizuojant.

3. Suvažiavimas, gerai suprasdamas didelę svarbą aukštesnio mokslo ir katalikiško mergaitėms auklėjimo, kurį teikia Juozapo Marijos Vilo, kreipiasi į plačiąją lietuvių katalikų visuomenę J. V. ragindamas tėvus siųsti savo dukras šion mokyklon ir prašo šiai įstaigai materialinės paramos.

4. Suvažiavimas apsvaustęs būdus sukelimui Juozapo Marijos Vilos reikalams finansinės paramos rekomenduoja:

1. Padvigubinti narių skaičių prirašant vyrus;

2. Rengti programos k. t., koncertus, šokius, kortų lošimo vakarus, "bake sales" ir t.t., ir išskilmingai pasižada iki kito seimo šiam reikalui sukelti bent dešimtį tūkstančių dolerių — reiškia po \$10.00 nuo nario.

5. Suvažiavimas kreipia Vilos Rėmėjų narių ir plačios katalikų visuomenės dėmesį, kad darant savo palikimo testamentus neužmirštų skirti dalelę savo turto Dievo, Bažnyčios ir savo tautos reikalams, kurių tarpe yra ir Vilos reikalai.

Visiems atstovams ir svečiams, kurie taip mieliai aukavo savo brangų laiką, talentus, jėgas ir pinigų, kad tik pavyktų šis suvažiavimas, reiškiame gilią padėką. Stengsimės savo darbais, pasiviešinti bei kasdien malda nors dalinai atsilgyinti Jums už taip didelę paramą ir malonų prielankumą mūsų įstaigai, o pilnas atlyginimas tebūna Jums pats Kristus, Kurio vardu Jūs mums tiek daug gera darote. Ačiū!

Iki pasimatymo seime. Jūsų AL. Vasilauskas, Centro Valdybos pirmininkas

Sekmadienį, rugšėjo 14 d., 10.30 iškilmingos šv. mišios šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje. 4 val. p.p. visi seimo dalyviai renkasi į Memorial Hall, Firs and St. Clair Sts., fotografuotis. 5 val. p.p. bankietas Main Ballroom, Biltmore viesbutyje. Čia kalbės J. E. vysk. V. Brizgys ir Daytono universiteto politinių mokslų departamento vedėjas.

Šeštadienį, rugšėjo 13 d., 8.30 val. šv. mišios už mirusius narius šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje. 10.00 val. trečioji seimo sesija Main Ballroom, Biltmore viesbutyje. 11.00 val. prof. Ad. Damušio paskaita. 12.30 val. pietūs. 2.00 val. p.p. ketvirtoji seimo sesija Main Ballroom. 9.00 val. šokiai toje pačioje Main Ballroom salėje.

Seimo programa: Ketvirtadienį, rugšėjo 11 d. 11 val. registracija Main Lobby, Biltmore viesbutyje. First and Main Sts., 8 val. vak. priėmimas šv. Kryžiaus parapijos salėje, 1922 Leo St.

Penktadienį, rugšėjo 12 d., 8.30 val. šv. mišios už a.a. Mykolo A. Norkūno vėl šv. Kryžiaus bažnyčioje, 10.00 val. atidaromoji sesija Junior Ballroom, Biltmore viesbutyje. Kalbės Daytono mayoras Louis W. Lohrey ir Rt. Rev. Msgr. Harry J. Ansbury. Daytono dekanas. 2.00 val. p.p. antroji seimo sesija ten pat 8.30 val. vak. Metropolitan Operos solisto Algirdo Brazio koncertas Daytono Meno Institute, Forest and Riverview Aves.

Sekmadienį, rugšėjo 14 d., 10.30 iškilmingos šv. mišios šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje.

Seimo programa: Ketvirtadienį, rugšėjo 11 d. 11 val. registracija Main Lobby, Biltmore viesbutyje. First and Main Sts., 8 val. vak. priėmimas šv. Kryžiaus parapijos salėje, 1922 Leo St.

Penktadienį, rugšėjo 12 d., 8.30 val. šv. mišios už a.a. Mykolo A. Norkūno vėl šv. Kryžiaus bažnyčioje, 10.00 val. atidaromoji sesija Junior Ballroom, Biltmore viesbutyje. Kalbės Daytono mayoras Louis W. Lohrey ir Rt. Rev. Msgr. Harry J. Ansbury. Daytono dekanas. 2.00 val. p.p. antroji seimo sesija ten pat 8.30 val. vak. Metropolitan Operos solisto Algirdo Brazio koncertas Daytono Meno Institute, Forest and Riverview Aves.

Sekmadienį, rugšėjo 14 d., 10.30 iškilmingos šv. mišios šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje.

Seimo programa: Ketvirtadienį, rugšėjo 11 d. 11 val. registracija Main Lobby, Biltmore viesbutyje. First and Main Sts., 8 val. vak. priėmimas šv. Kryžiaus parapijos salėje, 1922 Leo St.

Penktadienį, rugšėjo 12 d., 8.30 val. šv. mišios už a.a. Mykolo A. Norkūno vėl šv. Kryžiaus bažnyčioje, 10.00 val. atidaromoji sesija Junior Ballroom, Biltmore viesbutyje. Kalbės Daytono mayoras Louis W. Lohrey ir Rt. Rev. Msgr. Harry J. Ansbury. Daytono dekanas. 2.00 val. p.p. antroji seimo sesija ten pat 8.30 val. vak. Metropolitan Operos solisto Algirdo Brazio koncertas Daytono Meno Institute, Forest and Riverview Aves.

Sekmadienį, rugšėjo 14 d., 10.30 iškilmingos šv. mišios šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje.

Seimo programa: Ketvirtadienį, rugšėjo 11 d. 11 val. registracija Main Lobby, Biltmore viesbutyje. First and Main Sts., 8 val. vak. priėmimas šv. Kryžiaus parapijos salėje, 1922 Leo St.

Telephone: DEARBORN 2 0819
TO PLACE HELP WANTED ADS.
Ask For Ad Taker

Help Wanted—Male and Female

GIRLS - WOMEN

Needed at once
for light assembly work

- Steady Employment
- Excellent working conditions

- 5 days week
- Profit sharing
- Paid Insurance

Apply today

PRECISION PAPER TUBE CO.

2035 W. Charleston
Near Damen, Elston & Armitage

GENERAL OFFICE

We want a girl who can type—
take light Dictation and handle
detail in small one girl office.

Excellently located for
suburban resident.

Will pay Commutation ticket,
plus good starting salary with
good opportunity for good
increases

Apply or Call

Randolph 6-4295

MONARCH MACHINE
TOOL CO.

622 W. Washington St.

WONDERFUL OPPORTUNITY FOR STENOGRAPHERS

Friendly atmosphere. Top wages.
Beginners or experienced. Excellent
working conditions. Apply or phone
for appointment to suit upon convenience.

SENGER SEWING MACHINE CO.
1019 W. Jackson Bldg.
Monroe 6-6440

MECHANICAL DRAFTSMEN

If you are aggressive and
looking ahead
to unlimited opportunities
DON'T LOOK ANY FURTHER
Some of our Company benefits

Free Insurance
Hospitalization

Paid holidays & vacations

Please bring sample of work

CROWN RHEOSTAT & SUPPLY CO.

3465 N. Kimball Ave.

Applicants must speak English

- PUNCH PRESS OPERATORS
- SHEAR HELP
- MATERIAL HANDLERS

3 SHIFTS
6 DAY WEEK
PERMANENT
GOOD WORKING
CONDITIONS

ALGONQUIN TOOL
& DIE CO.
4908 W. Flournoy St.

YES BEGINNERS!

WE HAVE SEVERAL OPENINGS — NO MONOTONY!
INTERESTING AND OPPORTUNITIES
for
ADVANCEMENT and PERMANENT!!

STENOGRAPHERS — TYPISTS

and

GENERAL OFFICE WORKERS

Working Conditions Ideal in Modern Airconditioned Office. Also Experienced

Call Mr. T. M. Arnison HA 7-9415

FACTORY HELP

NO EXPERIENCE NECESSARY

WE NEED IN OUR PACKING ROOM

3 STEADY, ABLE-BODIED MEN

WHO ARE WILLING TO WORK

THESE ARE GOOD PERMANENT JOBS!

DAYS — SOME OVERTIME — GOOD STARTING WAGE

ADVANCEMENT ACCORDING TO ABILITY

EMPLOYEE BENEFITS — 7 PAID HOLIDAYS A YEAR

PAID VACATIONS

SEE MR. T. A. B. O. R

STANDARD BRANDS, INC.

2133 W. PERSHING ROAD

"Gabijs"

Lietuvių Spaudos Centras, šiomis dienomis išsiuntė į Paryžių savo išleisčių vaikų literatūros knygų. Jos bus išstatytos UNESCO 7-oj gen. konferencijos proga ruošiamoje tarptautinėje vaikų knygų parodoje. Šių knygų "Gabijs" prašė Pasaulio Liet. Katalikų Organizacijų Sąjungos pirmininkė V. Karvelienė.

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Vitas Kudirka,

37 Franklin St. Norwood, Mass.

Vicepirmininkai — Vidas Paulauskas, 573 Lawrence St., Lowell, Mass. ir

Pranas Razvadskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Knežys, 5 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Pečiūšas, 32 Wilder St., Brockton, Mass.

Tel. Brockton 8-0729W

"dininkė — Bronė Guntienė, 79 Bz. ry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatoniš, Nell P. McKinnas, B. Jakutis.

Visi laiškei LDS reikalais siunčiami sekr. A. KNEI210 vardu, 50 Cottage St., Norwood, Mass., Tel. Norwood 7-1449. Piniginės perlaidos Money Orderiai ar čekiai išrašomi Udininkės B. Cunys vardu.

Išnuomojamas 3 kambarių butas su apšildymu 1 ar 2 asmenims. 105 - 56 - 89 Str., Ozone Park, Brooklyn, N. Y.

LIETUVOS
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SESTADIENIAIS
4:45
5:30
STOTIS
WEVD
JACK J. STUKAS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. J.
TEL. Waverly
6-3325

SPORTS

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Fasautio pirmenybės Helsinky laimėjo Sovietų Sąjungos komanda mauda (Keres, Smyslov, Bronstein, Geller). Jų komandai atiteko garsoji Hamilton-Russell dovaną, kuri buvo JAV šachmatininkų sąjunga Sovietų Sąjunga baigė grupę laimėjo prieš Argentina, Švediją, Vengriją, Vokietiją ir Suomiją. Lygiomis baigė Čekoslovakiją, JAV ir Jugoslaviją.

Toliau seka: Argentina, Jugoslavija ir JAV. Amerika baigė baigė su 2 laimėjimais, 1 pralaimėjimu (prieš Švediją) ir 5 sužaidę lygiomis.

— Iš pavienių žaidėjų pasižymėjo, surinkdami daugiausia taškų: 1 lentoje — M. Najdorf (Argentina), 2 lentoje — V. Smyslov (Sov. Sąj.), 3 lentoje — D. Bronstein (Sov.) ir 4 lentoje — C. Kottbauer (Čekosl.).

P. Vaitonis, Kanados meistras, buvo pakviestas į Montrealį, sulaukė patirtį su Montrealio miesto meistru Williamsu.

P. Tautavits partija su P. L. Cromelin iš Golden Knights korespondencijos, Chess Review, Tautavits laimėjo, panaudojęs juodais, siūlė: 4... g6!!

Ignas Zalis dvi partijas, loštas Amerikos open p-bėse, Tampa, Fla., išsijo Montrealio "Gazette".

New England pirmenybėse, kurios įvyko per Labor Day savaitę, Newburyport, Maine, gerai pasirodė ir prizus laimėjo latvis J. Pamielis (Hartford, Conn.) ir lietuvis K. Merkis (Boston, Mass.).

Laimėtojai rikiuojasi šitaip: W. Snesman, Providence, R. I. su 5½—

Business opportunities

LUNCHEONETTE - RESTAURANT Bklyn — prime industrial location — Greenpoint section — very clean and modern, fully equipped — accommodations 33 — Frigidaire system, soda fountain etc. Long lease — reasonable rental — \$65-\$25,000, yr. Gross 5½ day, unusual opportunity for couple. Priced only \$5,750. Call after 2 P. M. EV 9-9633.

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS
Čia parduodami ir taisomi laikrodžiai, žiedai, apyrankės, auskarai, ir kiti puošmenys bei brangenybės. Kreipkitės: 485 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

1½ taško, 2-6 vietas pasidalino: Dr. Keilson, Pamielis, Lester, Hurst Bolton, surinko po 4½—11½ taško. JAV open nugalėtojas Weave Adams, Kachman ir Kazys Merkis surinko po 4-2 taškų. Viso 36 dalyviai.

Pažymėtina, kad Massachusetts meistras S. Rubinow, Vermont meistras A. Hobson ir Conn. meistras E. Han surinko po 3½—2½ taškų. Main meistras C. Sharp, buv. New England meistras Harlow Daly ir 1951 Mass. meistras E. Underwood liko su 3-3 taškų.

R. Arlauskas geriausiai laikos Australijos koresp. pirmenybėse. Jį padėtis tokia: Klass 9-3 (užbaigė visas partijas) R. Arlauskas 8-1 (3 li ko), Szewczyk 7-2, Darragh 6½—2½, Endzeins 6-3, Ozols 6-5 ir kt. mažiau.

COLLEGE POINT. 2 family large plot, \$13,900. GEO. F. X. PANCOAST 150-56 Northern Blvd. FL 3-1460 FL 8-2525

Delicatessen — Richmond Hill Modern fixtures — 20 year established. Wkly income between \$1,000—\$1,200 — large rooms lin rear. \$80 monthly rental. Owner selling due to illness. Price \$8,500. RUPP RE ALTY, 106-39 Sutphin Blvd. Jm. JA 6-4039.

FLUSHING—brick bungalow, detached, garage, oil heat, living rm. kitch. bath in basement—\$16,800.

ASTORIA—20 unit apt. house, excellent condition. Bring in 53/4X ren — \$31,000.

DELICATESSEN — Richmond Hill Modern fixtures — 20 year established. Wkly income between \$1,000—\$1,200 — large rooms lin rear. \$80 monthly rental. Owner selling due to illness. Price \$8,500. RUPP RE ALTY, 106-39 Sutphin Blvd. Jm. JA 6-4039.

DELICATESSEN — Richmond Hill Modern fixtures — 20 year established. Wkly income between \$1,000—\$1,200 — large rooms lin rear. \$80 monthly rental. Owner selling due to illness. Price \$8,500. RUPP RE ALTY, 106-39 Sutphin Blvd. Jm. JA 6-4039.

DELICATESSEN — Richmond Hill Modern fixtures — 20 year established. Wkly income between \$1,000—\$1,200 — large rooms lin rear. \$80 monthly rental. Owner selling due to illness. Price \$8,500. RUPP RE ALTY, 106-39 Sutphin Blvd. Jm. JA 6-4039.

Ranch Homes, Bowne Park, Flushing. All brick, 6 rooms and bath, side hall entrance, luxurious in every detail. Under construction now. choice of building plots. It's the best Ranch Buy in Queens. DANIEL L. MASTER, 24-55 Francis Lewis Blvd. BA 9-0500.

BAYBRIDGE — \$16,250. Beautiful 1 family, all improvements. 8 rms — large basement, oil heat — cut glass chandeliers, many other lovely extras. Beautiful residential section. Near shopping — schools, transit. "Let your eyes convince you." Call before 12 noon and all day Sunday. BE 2-7709

WANTAGH — \$11,500. New 4½ room bungalows. Large plots, low down payments.

Hicks - Little White House For Finer Nassau Buys Sunrise Hwy—Eeche St. WA 2-7297 Wantagh, L. I.

Miscellaneous For Sale

FRAM UNDERSELLS EVERYBODY! HOUSING PROJECT — Beautiful used automatic gas heater, 20 % 30 gal., \$15; beautiful used 4-burner gas ranges, \$23; toilet and tanks \$13; wash basin, \$7; hanging basins \$7.50; slightly used built-in tubs, all sizes, \$31.50; newly arrived — a large selection of slightly used floor oil and kerosene cabinet heaters \$17.50; slightly used combination sinks, \$16; used stall showers complete, \$16.50; also used boilers and radiators. Large selection of new white and all colors built-in tubs, radiators, copper tubing and stall showers Grade A. New material.

FRAM PLUMBING SUPPLY, INC. 36-29 Vernon Blvd., L.I.C. EX 2-1500 Visit our large Show Room — Free Parking. Store hours: Mon. thru Fri. 8 A.M. to 6:30 P.M. Open Saturdays 8:30 A.M. to 4 P.M.

Real Estate

MERRICK. Reta galimybė pirkti modernišką 5 kamb. namą, 2 miegamieji, garažas, rūšis, erdvūs kambariai po stogu, šildymas alyva, elektrinė virtuvė, veneciškos užuolaidos, gerai izoliuotas nuo audros, parduoti reikia dėl vyro mirties. Statytas prieš 18 mėnesių, kaina \$13,000, įmokėti reikia \$4,000, mėnesiniai mokėjimai \$70.00. Adresas: 1703 Webster Ave., Merrimack, L. I. Tel. FR 9-7114.

STOP—LOOK AND ACT!! Beautiful detached 1 family 8 rooms, 3½ baths, finished basement and bay, cedar rm., oil carpeting, 2 porches, 2 car garage — near shopping, school etc. Sacrifice price \$28,750. Write: J. J. Kurtz, 25 Broad St., NYC 4, or call weekdays WH3—9681.

ELDRED — GLENSPEY Vic of SULLIVAN CO. N. Y. 85 miles NYC. 50 acres with Road Frontage. Electricity and telephone available, only \$2,000. Additional acreage if desired. All year round shopping — churches — school and school bus — 3 miles to Erie R. R. — direct bus service from Times Square — for information call OR 4-3506 — or — CA 6-2833. Write MR. KRAMER, 200 Centre St. NYC 13.

"TOWARDS GRACIOUS LIVING" MILL NECK — 9 room airconditioned house, beautiful location on high airy elevation, 6½ acres; all modern improvements, modern kitchen, pantry, 4 baths, 5 bedrooms, oil burner, electric hot water. Stable, 9 box stalls, 5 rm., modern apartment above. Only \$55,000. Write: P. O. Box 175, Oyster Bay, L. I. Call mornings 9—12 OY 6-1045.

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M.D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue
Brooklyn 5, N. Y.
Tel. MA 4-2229

Priėmimo valandos:

Kasdien 2—4 ir 6—9 p.p.

Šeštadieniais 10—12 ryto ir susitarus.

Ofiso tel. GLENmore 5-3094

Namų tel. GLENmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30—2 ir 6—8 p.p., šeštad. 10 iki 3 p.p.

išskyrus ketvirtadienius ir šventadienius

Ofiso tel. LEXington 2635

Namų tel. FÖrest 8212

S. Ankudas (Ankudavičius) M.D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

910 W. Lombard Street, Baltimore 23, Maryland

Priėmimo valandos: 10—12 ir 7—9 p.p. pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Kitomis dienomis pagal susitarimą.

JOHN DERUHA, M.D.

Inkstų, pūsles, odos, kraujų, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti ir išvažiuoti. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Dr. S. Chernoff

223 — 2nd Ave., N. Y. C. (Cor. 14th St.)

Telef. GRamercy 7-7697

Astrūs ir choniški susirgimai gydomi penicilinu, oda, hormonai. Kraujo ir slėgio tyrimai.

Ofiso valandos: kasdien 10-6:45
Šeštadieniais 10-1.
Sekmadieniais uždaryta

PARDUODAMI NAMAI

FIGGS, GERI, GEROJE VIETOSE

RIDGEWOOD — 6 šeimos mūrinis namas, šviesūs kambariai; CYPRES HILL 3 šeimos, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimos medinis namas, abudu aukštai (floral) tušti pirkėjai; EAST NEW YORK — kampinis namas su salūnu, restoranu ir 2 šeimos viršuje tušti kambariai. Gera progą, kas nori įsigyti namą ir būdą, nes parduodamas ir būdas. Vietą gerą, betviti aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY and INSURANCE

3225 Fulton St. Brooklyn, N. Y.
Tel. AP 7-2790

William J. Drake

(DRAGUNAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

88 - 65 WAREHAM PL.

JAMAICA, N. Y.

Tel. JAmica 3-7722

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave.,

Brooklyn 8, N. Y.

Tel. APplegate 7-7083

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Vİrginia 7-1896

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

Tel. South Boston 8-2590

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermentims dykal.

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-0815

South Boston 8-2000

WAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius

ir Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį.

Nauja moderniška koplyčia šermentims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TE 6-4154

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.

Tel. PA 7-0402-M

NAUJA GYDUOLE

Alexander's Nauja

Maistinga Gyduolė

yra mišinys riešutų, uogų, šaknų, ir lapų; ji yra varto jama nuo visokių nerviškių ligų ir

nerviškių galvos skaudėjimų, nuo šaltų ir lytiško silpnumo, greito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikimų — išstvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokio ligos sirgtumet, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

Prisiūniam į namus.

ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway,
South Boston 27, Mass.

SAVE TIME MONEY WORK with York heat

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejinį) šildymą. Nereikia nešioti pelenų semtuvų. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL BURNER and HEATING SERVICE

520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.

Tel. 2608

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE GALIMA

GAUTI ŠIŲ KNYGŲ:

LIETUVIŲ ARCHYVAS, 355 p.	\$3.00
LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS, 606 p.	\$4.50
A. Munte, SAN MICHELE KNYGA, II dalis, 308 p.	\$2.50
P. Lagerkvist, BARABAS, 214 p.	\$2.50
St. Būdas, VARPAT SKAMBA, 180 p.	2.50
Dr. J. Jonikas, GIMTOJO ŽODŽIO BARUOS 168 p.	\$1.50
A. Maccina, JOBO DRAMA, 240 p.	\$2.00
J. Aistis, SESUO BUTIS	\$1.00
V. Kerbelis, LIAUDIES DAINOS JAUNIEMS	
PIANISTAMS, 32 p.	\$2.00
Nello Vian, SV. ANTANAS PADUVIETIS (A. Vaičiulio vertimas), 145 p.	\$1.00
E. Williams, MEDINIS ARKLYS, 190 p.	\$2.00
Vytė Nemunėlis, —MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$2.00
Dr. J. Prunskis, PRIE VILTIES KRYŽIAUS	\$1.50
Msgr. P. Juras, —PRANASYSTES APIE PASAULIO PABAIGĄ	\$1.00
NAUJAS TESTAMENTAS (kietais viršeliais)	\$2.00
KRISTAUS SEKIMAS (kietais viršeliais)	\$2.00
LEKCIJOS ir EVANGELIJOS (kietais viršeliais)	\$2.50
Vysk. P. Bucys, —Sveč. P. MARIJOS APREISKIMAI	
LURDE, 500 p. (kietais viršeliais)	\$1.00
Kun. M. Vembrė, —MARIJA KALBA PASAULIUI, 264 p.	\$2.00
Daveau, —SV. PRANCISKUS ASYZETIS, 178 p.	0.50
N. Vian, —SV. ANTANAS PADUVIETIS (A. Vaičiulio vertimas), 145 p.	\$1.00
H. Mačiulytė - Daugirdienė, —TAUPOJI VIREJA, 155 p.	\$2.00

"DARBININKAS"

680 Bushwick Avenue Brooklyn 21, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SONUS EDWARD MISIUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.

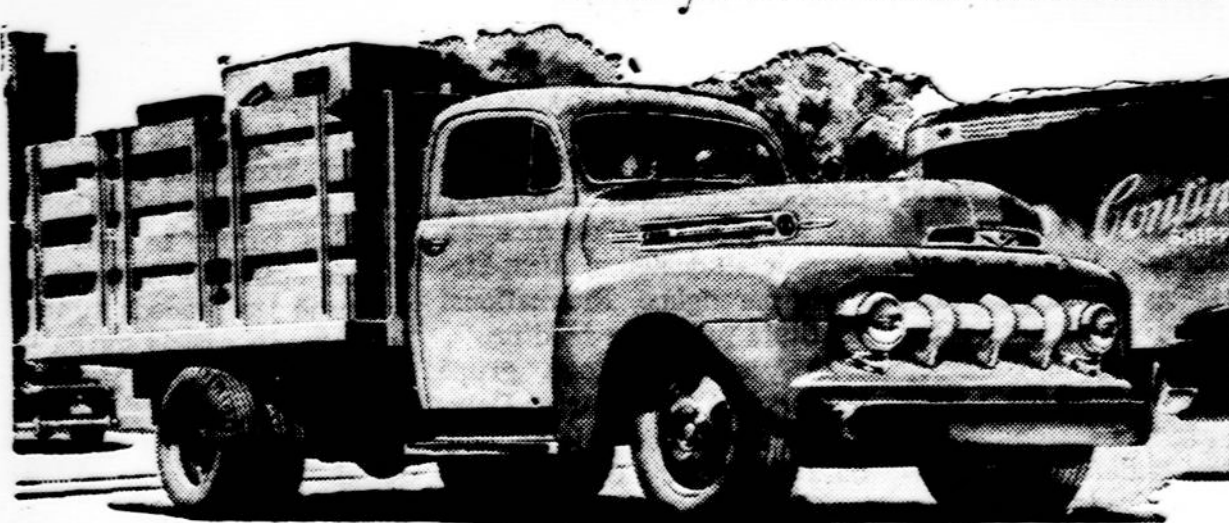
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Utkandiniai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Didelis sunkvežimio pajėgumas

išlaikymas atseina mažiausiai

Kuro sutaupoma iki 14%!

NAUJAS FORDO sunkvežimio pajėgumas lengvina darbo našumą! Tikėt Fordas duoda jums galimybių turėti V-8 arba Six!

Naujas 101 h. p. COST CLIPPER SIX. Vazinimas šiuo nauju Fordo Cost Clipper Six sunkvežimio aukšto kompresijos, 2 emos trinties, viršū kabančiais vožtuvais, yra lengvai progresyvus. Trumpas stumokliu kelias naujame motore sumažina trintį, kas padidina traukimą jėgą. Tokiu būdu jūs sutaupote benzino vieną galioną iš septynių.

Nuostabusis sunkvežimio V-8 dabar yra 106 h. p. Išdirta per 2,000,000 sunkvežimių, Fordo 239 cu. in. V-8 gauna naujos jėgos... puikiai atlieka savo pareigas. Dabar pereina į 106 h. p. Jis talpus dideliui kroviniumi, tinka daugeliui kelionių per dieną.

Ateikite ir apžiūrėkite dar šiandien!

Priedai ir papuošimai, kaip parodyta pavyzdyje, gaunami pagal medžiagų tiekimo galimybes.

IR FORDO SUNKVEŽIMIŲ LAIKO ILGIAUSIAI

Paskutiniai registracijos daviniai 8-069,000 sunkvežimių, draudimo ekspertai tikina, kad Fordo sunkvežimiai laiko ilgiausiai.

F.D.A.F.

Naujas Fordas F-3 žemos apacios, apie 2 pėdas aukščio, daro lengvą pakrovimą. Dvejos būdels pasirinkimui. Stebulių gražus apdengimas padidina vertę.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIS
APJUNCES
AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIS
430 HUSHNICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Aprėškimo parap. mokykla
pirmadienį, rugsėjo 8 d. pradėjo mokslo metus. 8 val. ryto visi mokyklos mokiniai susirinko bažnyčion išklausti šv. mišių. Po pamaldų visi rinkosi į klases.

J. Stuko radijo

"Lietuvos Atsiminimų" antirasė piknikas įvyko rugsėjo 7 d. Liberty Parke, Linden, N. J. Pirmasis šių metų piknikas buvo ten pat liepos 13 d. Programoje buvo dainos, taut. šokiai, įvairūs laimėjimai ir kt.

Iniciatorių grupė

Didžiajame New York'e yra pasiryžusi suorganizuoti Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos skyrių. Visi buvę Vilniaus krašto lietuviai ar Vilniuje ilgesni laiką gyvenę ir šiuo metu esą D. New York'o ribose kviečiami pranešti savo adresą, kad galima būtų susisiekti ir nustatyti steigiamosios susirinkimo datą. Pranešti: Salomėja Narkevičaitė, 46 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Vyrų draubūjų

ypatingai trūksta šiuo metu Vokietijoje esantiems lietuviams, informuoja Balfo centras. Kaip pranešime sakoma, apie 70% visų aukojamų draubūjų sudaro vaikų draubūžiai. Tuo tarpu iš Vokietijos prašoma atsistoti vyriškų kelnų, švarkų ir apsiaustu.

Išvyka laivais,

kurią N. Y. Tremtinių Draugija ruošė į Indian Point rugp. 31 d., apgalvotinai mažai sutraukė publikos. Tuo tarpu dar neaišku, kas dėlto kaltas, ar organizatoriai, ar nesidomėjimas organizuota išvyka, ar blogas oras.

Jonas Radušis,

prieš pusę metų atvykęs iš Australijos į JAV pas savo tėvą, kuris jau čia gyvena nuo 1924 m., su bičiuliais ir draugais pėreitę šeštadienį paminėjo savo gimtadienį.

Feliksas Urbanavičius,

kuris savo tėvo laidotuves buvo parskridęs iš Austrijos, šią savaitę vėl išskrenda atgal į savo karinės tarnybos vietą.

PAMOKOS BE MOKYTOJO PAGALBOS

Visokių gaidų muzikai ir giedojimui knyga tik \$2.50 su prisistatymu. Kreiptis: G. A. Baronas, 11059 Dodge, Van Dyke, Mich.

ISNUOMOJAMI

du kambariai ir virtuvė. Baldai pagal susitarimą. 1-mas aukštas. Kreiptis: 339 Wilsons Ave., (prie Linden St.), Brooklyn, N. Y.

ISNUOMOJAMAS

Richmond Hill rajone tik suaugusių asmenų šeimai šešių kambarių butas. Trys miegamieji. Kaina 70 dol. mėn. Kreiptis tel. Virginia 70191 VAK. nuo 5 iki 7 v. vak.

Tel. Evergreen 8-1805

VINCAS VAICĖNAS

Grocery and Butcher Store
Ten pat išnuomojami kambariai vienam vyrui, apsidomi ir aptarnaujami.
28 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

NAUJOS PATEFONO PLOKSTELĖS

Leidykla PASVAISTĖ išleido dvi naujas, Broniaus Budrūno Vyrų Kvarteto (Detroit, Mich.) įdainuotas plokšteles: SAUKSMAS ALUTIS ir TAVYNEI SUBATOS VAKARELI. Kiekvienos plokstelės kaina \$1.75, jei siunčiant paštą po \$2.— Užsakymus siųskite: PASVAISTĖ, 560 Grant Ave., Brooklyn 8, N. Y.

RENATĖ PRADEJO KALBĖTI

Peretais metais Balfas apeliavo į visuomenę, prašydamas savo aukomis gelbėti mažą mergaitę Renatę ir padėti jai atgauti kalbą. Šimtai gerasirdžių lietuvių jautriai reagavo į šį prašymą. Ypač daug širdies ir iniciatyvos parodė Balfo dėretorius Juozas Ginkus, kuris net specialų koncertą Brooklynne surengė ir visą pelną skyrė šiam kilniam tikslui. Ir štai Renatė gydyti Balfas surinko \$1,025.10, kurie išimtinai Balfo centro tam tikslui naudojami.

Šiandien malonu pranešti tiems gerasirdžiams lietuviams, kad jų aukos pradėjo duoti rezultatus. Pirmi ledai pralaužti ir nors dar labai sunkiai, bet po 7 mėnesių gydymosi Universiteto klinikoje, Renatė pradėjo kalbėti.

Visiems buvusiesiems tremtiniams labai gerai pažįstamas Kun. V. Sarka. Balfo paprašytas aplankė Renatę klinikoje ir štai savo laiške rašo:

"Šiandien apsilankiau pas prof. Dr. G. Panconcelli-Caizia, Spracheheilim, Hamburg - Bergstedt, Lottbecktal, ir patyriau, kad Renata Jonaitytė yra jos linioje nuo 3 m. sausio mėn. 1 dienos. Mergaitė yra labai gabi, pažangi, drausminga, inteligentška. Aš ją pats mačiau ir truputį kaltėjau. Truputį jau kalba Mergaitė, sako profesorė, gabi, darbko profesorė, — yra gabi, darbsti ir padariusi milžinišką pažangą. Kol kas susikalbėti galima labai sunkiai ir primityviai. Gydymas dar turės užtrukti pusantrų metų.

Visi mokesčiai Balfo yra reguliariai apmokėti.

Ligi šiol sumokėta:
sausio mėn. 300 DM.
balandžio 180 "
vasario ir kovo mėn. 480 "
gegužės 180 "
birželio 180 "
liepos 180 "
viso 1500 DM.

Alg. Kačanausko

vadovaujamas vyrų balsų kvartetas rugsėjo 13 d. išvyksta į Worcester, Mass., dalyvauti rugsėjo 8-sios minėjime.

A. Gudaitis,

į JAV atvykęs prieš trejus metus ir šiuo metu kaip laborantas besidarbuoja St. Catherine Hospital Brooklynne, kartu su savo bendradarbiu M. Wachstein yra atlikęs vertingų bandymų biologinėje srityje. Apie juos smulkiai parašė du medicinos žurnalai: Clinical Pathology ir Bulletin of the New York Academy of Medicine.

Penki SLA atstovai

išrinkti iš SLA 38 kuopos talkininkauti Balfo rudens vakaus komitete. Jie yra A. Reventas, St. Volksis, J. Aymanas, S. Sakalauskaitė ir K. Galinienė.

BUTAS SU BALDAIS

Kas norėtų gauti butą iš trijų kambarių ir virtuvės 4 aukšte (20 dol. mėnesiui), prašome kreiptis į 100 Cook St., 10 butas. Ten pat galima pigiai gauti kai kurių baldų.

Investuokite į MUTUAL FUNDS.

Informacijų reikalaujantis kreiptis į atstovą: ALFONSA MAZEIKA, c/o Ira Haupt & Co. 111 Broadway, room 515, New York 6, N. Y. Members New York Stock Exchange. Tel. WO 4-6090.

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.,

105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

"Atsiprašau, mano plaukai natūralios spalvos ir aš nemėgstu daug dažyti..."

Dana Malakauskaitė, Tony rolėje "Mokyklos Draugų" komedijoje, kuri bus suvaidinta Angeli Karalienės parapijos vakare-koncerte 21 rugsėjo 5 val. vak. šv. Stanislovo salėje (Greenpointe).

Braižybos kursai, suorganizuoti L. Inz. Sąjungos N. Yorko skyriaus, po vasaros atostogų vėl pradeda savo darbą rugsėjo mėn. 10 d. 19.30 v. (7.30 vakare) Apreiškimo par. mokykloje.

Kursantai yra nuosirdžiai dėkingi gerb. klebonui kun. N. Pakalniui už palankumą ir paramą leidžiant nemokamai naudotis mokyklos patalpomis.

Liudo Dovydeno

apsaką "Per Klausčių ulytėlę" ir Guy de Maupassant romaną "Moters širdis" bus "Gabijs" knygų leidyklos pirmieji rudens sezono leidiniai.

New Yorko baletas gastroliuoja

"New Yorker City Center of Music and Drama" baletas išvažiavo į Europą. Rugsėjo 3 pasirodė Berlyne Schillerio Teatre. Berlyne stato Hindemito "Keturi temperamentos, Čaikovskio "Gulbių ežerą", Ravel "Valsą". Šios trupės meno vadovas yra Jerome Robbins, choreografas — George Balanchine.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ

tarp 35—50 m. amžiaus. Reikalinga pagalba namų priežiūroje ir bizny. Daugiau informacijų galima gauti laišku. Kreiptis: PRINTING, 11059 Dodge, Van Dyke, Mich.

PAIESKOJIMAS

Verutė Žyžniauskaitė, gyv. 319 Greenleaf Ave., Peoria, Ill., ieško savo giminių Anytos ir Stasio Varnų, kilusių iš Jūdgalvių km., Melagėnų vals., Švenčionių apskr. Zinantieji apie juos prašomi pranešti aukščiau nurodytu adresu.

Kitus laikraščius maloniai prašau ši mano paieškosimą perspausdinti. (8,12)

Lietuvos Universiteto sukaktis

Šių metų pradžioje New York'e susidarė iš akademinų korporacijų bei organizacijų atstovų Lietuvos Universiteto 30-ties metų sukaktį paminėti komitetas, kuriam vadovauja Dr. V. Kanauka. Vasaros metu komiteto posėdžiai buvo pertraukti, bet pabaigoj ryšybių vėl energingai imtasi darbo.

Galutinai yra paaiškėję, kad Universiteto minėjimas įvyks rugsėjo 28 d. Washington Irving Highschool patalpose, netoli Union Square, Manhattan. Komitetas prašo tą dieną neušūti jokių kitų lietuviškų rengimų, nes į Universiteto minėjimą bus kviečiama visa vietos lietuviškoji visuomenė. Įėjimas į minėjimą visiems nemokamas.

Minėjimo programa bus iš dviejų dalių. Iškilmingojo dalybės Lietuvos Universiteto profesorių kalbos apie mūsų Universiteto laimėjimus, o meninėje — aktorius H. Kačinas, Liubers'o vadovaujamas Operos choras ir kt.

Minėjimas prasidės punktuoliai 3 val. po pietų ir tęsis iki 6 val.

Pfizer vaistų fabriko

vadovybė, kaip kasmet, taip ir šiemet, ruošia savo darbininkams ir jų šeimoms didžiulę ekskursiją į Coney Island. Kelionės ir vaizų išlaidas apmoka fabrikas. Išvyka bus rugsėjo 13 d. Tarp keleto tūkstančių tuo fabriko darbininkų yra ir lietuvių, tiek seniai atvykusių, tiek naujakurių.

Ona Petrušienė,

kuri paskutiniū metu buvo sunkiai susirgusi, nuosirdžiai dėkoja mieloms Rožančiaus, Altoriaus draugių ir Moterų Sąjungos 30 kuopos narėms už tai, kad jos intencija užprašė šv. mišias, meldėsi už ją ir ją lankė jos sunkios ligos metu ligoninėje ir namie.

Dr. Edm. Drukeinis,

prieš metus išsikėlęs į Cincinnati, Ohio, šiomis dienomis su šeima lankėsi Brooklynne.

Petras Norkeliūnas,

Rochesterio Alto skyriaus pirmininkas, Balfo centrui pristatė Tarybos auką 505 dol. sumoje.

Adv. Elena Reisonienė,

Pabaltijo Moterų Tarybos atstovė Australijoje, savo pranešime PMT Lietuvių Atstovybei New York'e pranešė, kad lietuviškos moterys tenai enerdingai veikia. Jos lanko ligonius, juos atveža į pamaldas, į įvairius minėjimus, o jaunimui ruošia įvairius kultūrinius pobūvius.

PADEKA

Apleidęs gražų Long Islandą, tarsi nuosirdžiai padėką visiems Suffolk County geresiems lietuviams už malonų bendradarbiavimą kultūriniam ir labdaros darbe mano buvimą tenai gražiai pradėtas kultūrinis darbas, viliosis, nesibaigs su mano išvykimu iš ten, bet ir toliau bujos.

Visa širdimi dėkoju visiems savo bičiuliams, bet ypačingai Vaitkevičienei, Milašienei, Jonaičiams ir kt. sumanytojams tuo taip gražaus subūvimo, mano gimtadienio proga, kuris įvyko rugpjūčio m. 17 d., Jonaičių sodyboje, Patchogue, L. I. Bičiuliškas aciu A. Bendoriui ir Parengimo Komiteto pirmininkei M. Jonaitienei, šimtaprocentinei žemaitėi, už gražius žodžius.

Visiems bičiuliams padėjusiems darbuotis Dievo ir vargstančios tėvynės garbei, ar prisidėjusiems prie šios šventės pagerinimo, savo malonių dalyvavimu joje, dar kartą nuosirdus aciu.

Geras's Dievas telaimina visus, kurie dirba, kovoja dėl Lietuvos.

Visuomet Jūsų,

Kun. dr. St. Valušaitis

BOSTONO ŽINIOS

Mirė kun. A. Kontauto motina

Viktorija Kontautienė - Galdikaitė mirė širdies liga Carney Ligoninėje rugsėjo 2 d. Buvo 59 m. amž. Paliko vyrą, tris sūnus ir dukterį Rūtą Slaninienę. Jos sūnus kun. Albertas yra mūsų parapijos vikaras ir aktyvus Vyčių bei kitų katalikų organizacijų veikėjas, spaudos bendradarbis. Jos kiti du sūnus yra taip pat aktyvūs Vyčiai, tik šiuo metu nebeįviena So. Bostone. Sūnus Stepas verčiasi elektros reikmenų bizniu New Yorko valstybėje, o sūnus Jonas yra tame pačiame biznyje Fitchburg, Mass.

Veliorė V. Kontautienė palaidota šeštadienį, rugsėjo 6 d. Šv. mišias didžiąja altoriuje laikė jos sūnus kun. Albertas, prie kitų altorių — kiti du kunigai. Dalyvavo daug kunigų ir daug lietuvių parapijiečių bei organizacijų atstovų.

Kontautai gyvena 16 Ticknor St., So. Boston, Mass.

Ona Baltušienė,

71 m., gyv. 49 Rosemount St., Dorchester, mirė rugp. 30 d.

Dr. K. Šidlauskas,

įgijęs magistro laipsnį Harvard universitete, numato gauti darbo vietą teisininkų firmoje New York mieste.

Adv. Shalna

atostogaudamas Pocono Mtns., Pa., atsiuntė prof. S. Sužiedėliui užuojautos laišką dėl jo sūnaus Antano turėtos nelaimės auto katastrofoje.

Curley gavo pensiją

Ilgus metus buvusiame Bostono miesto majorui ir kurį laiką buvusiam valstybės gubernatoriui James M. Curley Massachusetts valstybės įstatymų leidėjų pripažino \$12,000 metinę pensiją, kuri jam bus mokama visą gyvenimą ir į kurią galės pretenduoti jo žmona jam mirus.

Leonas Kazėnas,

buvęs Čiurlionės ansamblio dalyvis, iš Cleveland, Ohio buvo atvykęs praleisti atostogas į Bostoną, kur jis keletą metų gyveno atvykęs iš Vokietijos ir dalyvavo vietinėje tautinių šokių grupėje.

Iš tautinių šokių grupės veiklos

Prieš 15 metų įsikūrusi Bostono lietuvių tautinių šokių grupė, į šią dieną tebėra ryškiausia lietuvių liaudies meno — šokių — jų muzikos ir tautinių kostiumų ekspozicija katalikų tarpe šioje apylinkėje. Į šią grupę mielai įsiliejo ir iš tremties atvykęs jaunimas, kuris dabar sudaro jos daugumą. Tas jaunimas į tautinius šokius sugeba įdėti jausmą, dvasios, ką pajunta ir žiūrovai. Grupė paprastai gauna iš katalikų organizacijų bei įstaigų daugiau pakvietimų nei jų gali priimti. Prieš vasaros atostogas, kelių mėnesių laikotarpį, grupė dalyvavo: Cambridge miesto vakarinių mokyklų baigimo programoje; Mardi Gras balius, Statler viešbuty, kur dalyvavo apie 2000 žmonių, meninėje programoje; Sargent College of Physical Education for Women, tos kolegijos fakulteto narių suruoštame bankete pagerbti naująjį Bostono Universiteto prezidentą (kolėgija yra šaka B. Universiteto); Harvard Folk Festival, to universiteto Memorial hall; World Federalists rengime, Lexington, Mass.; New England Folk Festival, Worcester, Mass.; Bostono Universiteto International Day programoje, Haydn Memorial hall tarpininkaujant to universiteto studentei Gražinai Čaplikaitėi; Newton Col-

lege of the Sacred Heart išpildė pusvalandžio programą tos kolegijos seselėms mokytojomis ir studentėmis; Airių-Lietuvių rengime, International Institute patalpose ir kitur.

Po vasaros atostogų, grupė vėl pradėjo savo darbą. Dalyvavo programoje prie lietuvių bakūžės, rugsėjo 6 d. Brocktono fėruse, o rugsėjo 12 d., vakare dalyvavo įvairių tautų šokių festivaly.

Gimė

Ingrid Maria, dukterė Leono Stundženo ir jo žmonos Martha Kiwet, gyv. 24 Emerson St. So. Boston. Pakrikštyta rugpjūčio 24 d.

Tą pačią dieną pakrikštytas Danielius, sūnus Alverto ir Onos (Jonekaitės) Petraičių, gyv. 403 E. Fourth St.

Susituokė

Rugpjūčio 30 d. parapijos bažnyčioje sukūrė lietuvišką šeimą Juozapas Šareika ir Kazimiera Zvenklytė.

Mirė

Jurgis Ulevičius, 62 m., gyv. 1 Pacific St., mirė rugp. 20 d.

Ona Dubinskienė, 79 m., gyv. 200 C St., rugp. 23 d.

Feliksas Saulėnas, 73 m., gyv. 1 Brewster St., So. Boston, mirė rugp. 26 d.

Kalifornijoje surasta Mary McClelland, kuri laikoma esanti prieš 22 metus prazuvusi M. A. Moroney. Tuo metu ji buvo dvejų metų. Tėvai dabar patys negali atpažinti, ar tai jų dukterė. Tačiau Dr. B. Kraus iš Tucson, palyginęs surastuos ir tėvų dantų nuospaudas, tvirtina, jog surastoji tikrai yra jų dukterė.

Vytautas Strola per vasarą

dirbęs vienoje amerikiečių berniukų skautų vasaros stovykloje, Cape Cod, grįžo į South Bostoną.

Liūdas Končius, pavasarį baigęs Tufts kolegiją, vasaros metų darbavosi amerikiečių skautų stovykloje.

Danielius Averka su žmona ir jauniausia dukrele iš Brooklyn, N. Y. svečavoisi keletą savaitių Bostone pas savo gimines ir pažįstamus. Pp. Averkai seniau gyveno South Bostone.

Slaugė Rita Vaitkūnaitė,

prieš metus baigusi Carney ligoninėje, slaugių (nurses) mokyklą, dabar dirba toje pačioje ligoninėje. Jos brolis yra baigęs medicinos fakultetą Loyolos universitete, Chicagoje. Rita prieš įstojant į slaugių mokyklą dalyvavo tautinių šokių grupėje ir kitose lietuvių jaunimo organizacijose.

Rado senų iškaseny

Randolph, netoli Bostono, archeologai mėgėjai užtikto vietą, kurioje manoma prieš 3000 metų buvęs indėnų kaimas. Užtikta ugniavietės, durtyvų galai, akmeniniai peiliai, priekalai ir t.t. Mass. archeologijos draugija darys platesnio masto kasinėjimus, kurie gal truks 2-4 metus.

Balėto studija

vedama T. Babuškinaitės, pradėo darbą rugsėjo 2 d. L. Pil-drjos patalpose 4 aukšte.

Latviai rengia koncertą

Bostono Latvių Bendruomenė rengia baltų tautų koncertą š. m. rugsėjo 27 d. 8 val. vak. Jordan Hall. Koncerto tikslas — supažindinti Bostono amerikiečių visuomenę su baltų muzika ir labiau suartinti pačius pabaltiečius. Programoje dalyvauja sol. St. Liepas (lietuvis), sol. Ludwig Juht (estis), sol. Ingrid ir Karin Gutberg ir Andrejs Linbergs (latviai). Lietuviai yra kviečiami parodyti dėmesio tam koncertui.

Ieiko kvailių

Vargšė "radio bobutė", vedanti per "gintaro žemės" radijo pusvalandį bolševikų propagandą, kas kartas vis stengiasi įrodinėti, kad girdi dabar Lietuvai valdo patys lietuviai: Mes nemanome, kad Marija Zavišaitė būtų tokia neįmanoma ir tikėtų tam, ką ji skelbia. Užtektų tik paskaityti dabartinių Lietuvos "ministerių" pavardes ir pažiūrėti, kiek jų tarp esama lietuviškų pavardžių, ir tai užtektų įsitikinti, kad Lietuvos vadinamoji "valdžioji" sunku rasti lietuvių. Tačiau kas nors kiek pažįsta bolševikų tvarką, tas žino, kad tie "ministeriai" tai tik iškamšos, o faktiniai valdo iš Rusijos atgabenti komunistų partijos pareigūnai. Apie tai dabar vis daugiau parašo ir pati amerikiečių spauda ir Amerikos visuomenė jau pradeda suprasti, ką ištikrų į reikšia gyventi už geležinės uždangos. Mums atrodo, kad supranta tai ir mūsų komunistuojantieji tautiečiai, tik neturi drąsos išlipti iš seniai nuygyvento vežimo ir tebetalkininkauja "didžiojo vado" propagandai.

2VIRBLIAI INKILĖNUOS

Š. m. pabaigoje mažu tiražu išležiama eilinė pasaka vaikams 2VIRBLIAI INKILĖNUOS. 204 psl., kaina \$1.50. Norintieji ją įsigyti, prašomi iki spalio 15 d. pranešti auto-riui (Petrii Pilka, 426-E. 5th St., So. Boston, 27, Mass.), ir ji bus rezervuota. Knygų rinko-e ji nebus platinama.

Lithuanian Furniture Co. MOVERS —

80 84613

INSURED and BONDED

Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.